

MŪSU LIETUVA

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATSARGOS KAPITONUI
JUOZUI ČIUVINSKUI 80 METU

Stasys Vancevičius

NR. 34 (1619) — SEMANÁRIO — 1979 M. RUGPJŪČIO — AGŪSTO 30 D. — 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

SLAPTAS ATSIŠAUKIMAS VILNIUJE

Vienybė — mūsų jėga. Laisvė — mūsų ateitis.

Kurgi, sakau, pasaulyje yra tauta, tokia prasta ir niekinga, kad neturėtų šių trijų savų ir tarsi įgimtų dalykų: tėvų žemės, papročių ir kalbos... (M. Daukša. "Prakalba į malonųjį skaitytoją").

Pirmieji tarybinės okupacijos metai. Stalino teroras kainavo lietuvių tautai apie trečdali milijono gyvybių. "Lietuva be lietuvių" — toks buvo Suslovo nurodymas. Stalino mirtis nutraukė fizinį lietuvių naikinimą, bet dvasinis teroras pasiliko, įgaudamas vis rafinuotesnes formas: toliau klastojama ir dorkoma Lietuvos istorija, šmeižiami jos politiniai ir idėjiniai vadai, persekiojami tikintieji.

Okupacinė valdžia supranta, kad nutautinimą sulaiko tik nacionalinis sąmoningumas, kurį ugdo nacionalinė spauda ir kalba. Todėl lietuvių kalbos ir spaudos varžymas yra okupantų plačiausiai naudojama priemonė: gimtoji kalba išstumta iš įstaigų, mažinamas knygų tiražas ir t.t.

Ryškus nacionalinių teisių varžymo pavyzdys yra TSRS augštojo mokslo ministro 1978 m. gruodžio 6 d. įsakymas N. 1116. Jame reikalaujama okupuotų respublikų augštosiose ir vidurinėse mokyklose įvesti specialių disciplinų dėstymą, kursinių ir diplominių darbų rašymą, konferencijų ir seminarų vedimą rusų kalba. Šis įsakymas yra aki-vaizdus šovinistinės rusinimo politikos, carinės Rusijos pradėtas dar 1864 m., tęsinys. Tik okupantai gali reikalauti atsisakyti pagrindinės kiekvienos tautos teisės vartoti savo gimtąją kalbą, nes nė viena tauta savanoriškai tos teisės neatsisakys.

Okupacinė valdžia dar kartą parodė, kad jos konstitucija tarnauja tik lengvatikių mulkinimui. Okupantų atžvilgiu ji neturi jokios juridinės galios. Priešingu atveju, toks įsakymas būtų traktuojamas kaip TSRS konstitucijos 36 str. pažeidimas, kuriame teigiama, kad lygių teisių įgyvendinimas užtikrina galimybę vartoti gimtąją kalbą ir kad "betkoks tiesioginis ar netiesioginis piliečių teisių apribojimas, tiesioginių ar netiesioginių pirmumų pagal rašinius ir nacionalinius požymius nustatymas, kaip ir visokia rasinio ir nacionalinio išimtumumo propaganda, baudžiama pagal įstatymą". O rusų kalbos prievartinis pirsimas ir "didžiosios rusų tautos" termino vartojimas ar nėra rusų išimtumumo atvejis? Okupantų ir jų pakalikų nebaudžiamumas rodo, kad jiems galioja tik specialūs okupaciniai įstatymai.

Kiekvienas lietuvis turi suprasti — didžiausia kliūtis prievartinei asimiliacijai yra nacionalinė kalba ir spauda.

Visomis išgalėmis priešinkimės nutautinimui, protestuokime prieš lietuvių kalbos ir spaudos užgniaužimą.

Žinokime, kad pradėję lietuvių kalbos vartojimo siaurinimą, okupantai ateityje stengsis visai ją išstumti.

Nuolaidžiavimas okupantams suteiks jiems galimybę griebtis ir kitų nutautinimo priemonių: išsiųsti baigusį mokslus jaunimą už Lietuvos ribų, apsunkinti jam grįžimą atgal ir t.t.

Vienybė — mūsų jėga.

Laisvė — mūsų ateitis.

(Atsišaukimas, 1979 m. balandžio 18 d. išplatintas Vilniaus universitete).

Iš pagrindinio leidinio "Alma Mater" 3 nr.

Ats. kap. Juozas Čiuvinckas 1930 metais

Sveikiname

tvirtai žengiantį į 80-tuosius metus
darbštų ir nenuilstanti veikėja
ilgametį lietuviškos spaudos bendradarbi
kap. JUOZĄ ČIUVINSKĄ,
jam linkim dar daug darbingų metų.

ML-vos redakcija ir administracija

Brazilijos spauda pamini 40-ties metų sukaktį gėdingos RIBBENTROPO—MOLOTOVO sutarties, kuria Latvija Lietuva ir Estija buvo atiduotos komunistinei Rusijai.

O ESTADO DE S. PAULO

SÁBADO — 25 DE AGOSTO DE 1979

Bálticos querem liberdade

MOSCOU — Um documento assinado por 45 cidadãos da Letônia, da Lituânia e da Estônia foi entregue ontem aos governos soviético, alemão oriental e alemão ocidental, para exigir que o pacto firmado há 40 anos entre a Rússia Soviética e a Alemanha Nazista, determinando a

anexação dessas três países à URSS, seja declarado nulo, "como já ocorreu com todos os outros documentos internacionais assinados pela Alemanha Nazista". O documento pede ainda que a próxima Assembléia Geral da ONU se pronuncie sobre o direito dos três países bálticos à autodeterminação.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios KRONIKA

LKB KRONIKA Nr. 36

LIETUVOS KATALIKŲ GYVENIMAS IŠRINKUS ŠVENTUOJU TĒVŲ JONĄ PAULIŲ II-JI

(Tęsinys)

Nors Lietuvos katalikų katekumėnė ir pagrindinė spauda atlieka svarbų vaidmenį, bet jai sunku atlaikyti ateistinės spaudos propagandos srautą. Kasmet išleidžiama apie 70 antireliginio turinio veikalų. Už ateistinius straipsnius ir knygas mokami dideli honorarai. Nepriklausomos Lietuvos laikais išleisti literatūra sunaikinta įvairiais būdais (per mokyklas, konfiskuota krutu metu ir pan.). Nuolat kartojamas ateistinės propagandos melas priaugančiai kartai sukelti abejonių ir netikrumo.

Silpna pasaulėžiūra kenkia doriniam atsparumui. Tad nenuostabu, kad daugelis Lietuvos gyventojų ne tik mažai nusimano religiniais klausimais, bet ir jų pažiūros į Dievą, Bažnyčią ir dorovę yra visiškai klaidingos. Ypač ateistų mėgiamos temos — šmeižti dvasininkiją, iškelti jų dorovinio gyvenimo klaidas, neišskiriant nei kardinolų, nei popiežiaus. Šiuo atžvilgiu jie nesivaržo panaudoti melą ir klaidą.

Tikėjimo pagrindų griovimas atsiliepė tautos dorovei. Pirmutinis jo vaisius — vis didėjantis šeimų irimas. Suirusi šeima nepajėgia išauklėti vaikų. Didėja jaunimo nusikaltimų skaičius, dorovinis palaidumas, ypač amatų mokyklose ir bendrabučiuose, plinta alkoholizmas ir kitokios ydos.

Visa tai labai apsunkina ir taip jau nelengvą pastoracinį darbą.

Šiuo metu Lietuvoje pagrindinė ateistinės pasaulėžiūros skleidėja ir krikščioniškosios dorovės griovėja yra mokykla. Ilgus amžius mokytojai buvo artimiausi dvasininkijos bendradarbiai jaunimo religinio ir dorovinio auklėjimo darbe. Kai kuriose mokyklose patys mokytojai dėstydavo tikybą. Padėtis pasikeitė, kai Lie-

tuvoje buvo sunaikinti partizanai.

Nuo 1944 m. daugiau kaip 2.000 mokytojų perėjo į kitas profesijas dėl nepakenčiamų darbo sąlygų, ypač dėl prievartos nuolat meluoti, veidmainiauti, klaidinti nekaltus savo tautiečių vaikus. Dėstant Lietuvos istoriją, mokytojai yra verčiami žeminti savąją tautą, nutylėti arba iškreipti jos didingą praeitį ir garbinti savo pavergėjus. Jie turi skiepyti tautų draugystę, siekiančią palaipsniui surusinti Lietuvą. Apie 1/3 Lietuvos mokytojų yra partijos nariai. Kai kurie tiesiog fanatiškai nekenčia tikinčiųjų ir tikėjimo. Jie įpareigoti akylai vykdyti visas partijos ir Maskvos siunčiamas instrukcijas ir visą švietimo bei auklėjimo darbą panaudoti kovai su tikėjimu. Mokytojai verčiami vaikus atplėšti nuo religinių tėvų įtakos, užimant vaikų laisvalaikį, o labiausiai sekmadienį. Advento ir gavėnios metu mokiniai verčiami šokti, dainuoti, reikalauja išmokti ateistinius eilėraščius, piešti antireliginius vaizdelius, dalyvauti ateistiniuose vaidinimuose, pajaukti Bažnyčią, Dievą ir kunigus. Tačiau tokio auklėjimo rezultatais ateistai pasidžiaugti negali: mokykloje dinga pagarba mokytojo autoritetui, didėja jaunimo nusikaltimų skaičius bei apimtis, ypač girtavimas ir seksualinis palaidumas. Didelės Lietuvos jaunimo dalies būseną tokia: krikščioniškas tikėjimas sugriautas, ateizmas nepriėjęs. Tačiau ir tarp tokio jaunimo yra gyvos patriotinės nuotaikos. Studentai domisi Lietuvos istorija, tačiau nepajėgia įvertinti krikščionybės reikšmės lietuvių tautos praeičiai, dabarčiai ir ateičiai. Dauge- lį jų būtų nesunku laimėti Dievui, jei tik gautų daugiau religinių žinių.

(Bus daugiau)

JAUNYSTĖS DIENOS

Nepriklausomos Lietuvos atsargos kapitono Juozo Čiuvinsko vardas mūsų kolonijoje yra labai plačiai žinomas, nes jis didžiausią savo 80-ties metų dalį (beveik 50 metų) pragyveno šioje šalyje, ilgesnį laiką tarnaudamas Lietuvos Konsulate São Paulo mieste ir nuolat dirbo, kiek galėjo, lietuviškoje kultūrinėje veikloje įvairiose srityse. Todėl jis pilnai užsitarnavo, kad jo tokio gražaus amželio sukaktis nors suglaustai būtų paminėta ir mūsų kuklioje lietuviškoje spaudoje.

Kap. J. Čiuvinskas gimė 1899 metais rugsėjo (setembro) 1 dieną Urvikių kaime, Mažeikių valsčiuje ir apskrity, taigi Lietuvos Žemaitijoje. Jo tėvai, Agota ir Pranas Čiuvinskai, pasiturintys ūkininkai, nes turėjo 70-ties dešimtinių (truputį daugiau, negu 70 hektarų) ūkį, kuris buvo prie dviejų Ventos ir Vadagsties upių santakos. Pastaroji upė buvo natūrali siena tarp Lietuvos ir Latvijos, kuri radosi vos trejeta kilometru nuo Mažeikių miesto.

Abu J. Čiuvinsko tėvai buvo tikri žemaičiai ir praktikuojantys katalikai, todėl jaunas Juozukas buvo auklėjamas lietuviškai-žemaitiškoje ir katalikiškoje dvasioje. Tais laikais, kai Mažeikiuose dar nebuvo katalikų bažnyčios, o tik rusų pravoslavų cerkvė, Čiuvinsku šeima kas sekmadienį važiuodavo bažnyčion į Leckavą, kuri buvo apie 18 kilometrų nuo Mažeikių. Užaugęs ir subrendęs kap. J. Čiuvinskas iki dabartinio savo senyvo amžiaus liko religingas katalikas ir sakosi, kad tuo esąs labai patenkintas ir dėkingas savo mirusiems tėveliams už tokį sėkmingą religinį išauklėjimą.

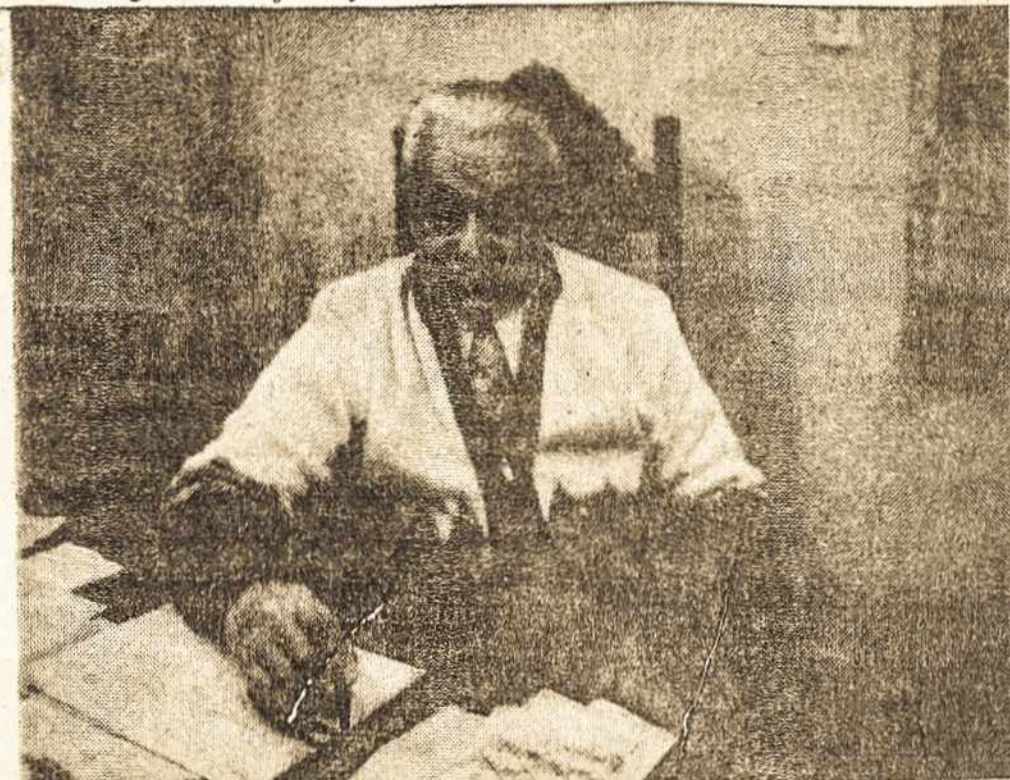
Mokintis pradėjo namuose su tais laikais vadinamu "daratorium", nes slaptos lietuviškos mokyklėlės buvo organizuojamos didesniuose kaimuose ir ūkiuose, kur vaikai buvo mokomi skaityti ir rašyti lietuviškai.

Vėliau mokėsi Mažeikiuose, kur viskas buvo dėstoma tik rusų kalba. Pirmajam pasauliniam karui kilus Mažeikių gimnazija buvo perkelta į Daugpilį, o vėliau į Tambovą, Rusijos gilumoje. J. Čiuvinskas rusišką gimnaziją baigė Daugpilyje jau karo metu ir tik 1916 metais pavyko sugrįžti į Lietuvą, nes jo tėvas tuo metu sunkiai sirgo ir buvo reikalinga padėti motinai tvarkyti ūkį. Iki gimtųjų namų daskrapštyti pasisekė tik 1917 metais. Tuo metu mirė jo tėvelis, ir Lietuvoje siaučiant vokiečių okupacijai, teko pergyventi daug vargo ir sunkumų. Kaip tik tuo metu vokiečių kariuomenėje prasidėjo visiškas pakrikimas. Daugelis iš jų, virte dezertyrais, pradėjo plėšikauti ir vogti. Nuo jų daugiausia nukentėdavo ūkininkai. Vietos gyventojai lietuviai labai susirūpino tokia padėtimi ir ieškojo būdų bei priemonių tvarkai atstatyti. Vokiečių komendantui leidus, vienu metu buvo sušauktas didelis gyventojų susirinkimas, kuriame dalyvavo apie tūkstantis žmonių. Tame susirinkime J. Čiuvinskas buvo vienbalsiai išrinktas įgaliotiniu organizuoti Valsčiaus valdyba ir apsaugos dalinius, nes lietuvių policijos organizuoti vokiečiai neleido.

JUOZAS ČIUVINSKAS SAVANORIS

J. Čiuvinskas tuo metu turėjo vos 18 metų ir buvo pasiryžęs būtinai įstoti savanoriu į tik pradėtą organizuoti Lietuvos kariuomenę. Jis norėjo atsakyti iš jam pavestų pareigų, bet vietos gyventojai primygtinai reikalavo, kad jis suorganizuotu Valsčiaus Valdybą ir policiją ir tik po to stotų savanoriu į kariuomenę. Noroms nenoroms jam teko sutikti, nors jau tuo tarpu už 15 kilometrų, Sedos miestelyje, pulkininkas Plechavičius organizavo Žemaičių Raitelių Pulką, bet tokiose sunkiose sąlygose, kad vokiečiai net kelis kart buvo visus Lietuvos kareivėlius nuginklavę ir kaskart reikėjo pradėti viską iš naujo. O jo suorganizuotam miesto policijos vadui vokiečiai numovė batus ir basą per sniegą paleido namo. Tai tokioje padėtyje buvo labai sunku veikti — apsaugoti gyventojus nuo vokiečių kareivių plėšikavimo ir išnaudojimo. Vis tik J. Čiuvinskui pavyko po kurio laiko gražiai suorganizuoti Valsčiaus Valdybą ir pusiau apginkluotą lietuvių policijos būrį. Po to jis išvyko į Kauną ir kaip savanoris prisistatė į Kariuomenės Štabą. Pradžioje buvo paskirtas į Vilniaus batalijoną, kuris buvo pasiruošęs vykti į frontą. Bet batalijono vadas jam neleido vykti į frontą, nes jis dar neturėjo jokio karinio mokslo bei patyrimo. Jį paskyrė į puskarininkų mokyklą ir tik ją baigęs galėjo išvykti į frontą kovai už Lietuvos laisvę.

Nors fronto kovos savanoris J. Čiuvinskas nebuvo sužeistas nei pateko į priešo nelaisvę, bet dėl begaliniai sunkių sąlygų gavo didelius reumatiškus skausmus ir jo sveikata daug nukentėjo. Gydėsi išstisus keleris metus ir, nežiūrint viso to, tęsė sa-

Kpt. J. Čiuvinskas savo darbo studijoje

DĒMESIO!

ISIGYKITE NAUJĄ ŽODYNA-
DICIONÁRIO PORTUGUÊS-LITUANO
Mūsų Lietuvos Redakcijoje

Tarpt. Eucharistinio Kongreso metu 1955-6 metais su kun. Benediktu Sugintu. Stovi: A. Bumblis, St. Vancevičius, J. Lukoševičius ir K. Jura.

vo karišką tarnybą. Dar bebūnant fronte, pulko štabas staiga gavo parėdymą visus žymesnius kariškius inteligentus, kurių susidarė apie 100, tuojau išįsti į Kauno Karo Mokyklos III-čiąją laidą. Atsisakyti nebuvo galimybės. Tokiu būdu ir jis kartu su kitais ten pateko.

Karo mokykloje nebuvo pavojaus gyvybei, tapti sužeistam ar patekti į priešo nelaisvę, kaip kad fronte, bet gyvenimas ten anuo metu irgi buvo labai sunkus ir vargingas. Laikas ir aplinkybės vertė visus labai daug dirbti, nes pirmaisiais Nepriklausomybės metais Lietuvai grėsė pavojus iš visų pusių. Teko kovoti su lenkais, bermontininkais, bolševikais ir net su įvairiais plauko vidaus Tėvynės priešais. O tų kovotojų, ypatingai kariškai pasiruošusių, buvo labai nedaug. Todėl Karo Mokykloje reikėjo mokytis ir dirbti kiek mūsų jaunų lietuvių jėgos pakėlė. Bet lietuviu savanoriu drąsa ir pasiryžimas buvo tokie dideli, kad jie didvyriškai kovojo visuose frontuose ir nebojo visų vargų ir sunkių darbų Karo Mokyklose.

Kauno Karo Mokyklos II-ji laida vieną dieną gavo parėdymą vykti į sostinę Vilnių. Staiga užsimiršo visi vargai ir kentėjimai ir Karo Mokyklos rūmuose ištisa naktį skambėjo daina "Vilniaus kalneliai sveikiname jus..."

Santarvininkų dėka, tai yra Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos misijos privertė lenkus apleisti Vilnių ir tokiu būdu lietuviai galėjo grįžti į savo sostinę. Nors neilgas, bet malonus buvo laikotarpis Vilniuje. III-čioji Karo mokyklos laida pasižymėjo puikiais savo kariškais dainomis, tai žygiuojant Vilniaus gatvėmis miesto gyventojai tikrai žavėjosi. Darniausiai sekmadieniais visa mokykla žygiuodavo į Vilniaus katedrą ir prie Aušros Vartų pasimelsti Motinai Švenčiausiai.

Bet laimingos dienos neilgai truko. Baigiant kursą, kaip perkūnas giedroje dienoje pasklido žinia, kad lenkų generolas Želigovskis su keliomis divizijomis suorganizavo smurto sukilimą Lietuvos kariuomenė buvo pasiryžusi šiam smurtui pasipriešinti, bet santarvininkų komisija neleido, žadėdama neva taikiu būdu visą reikalą išspręsti. Tą generolo Želigovskio smurtą gerai žino visi senosios kartos lietuviai, o jaunimas iš neiškraipytos, tikros Lietuvos istorijos, todėl čia ir neverta daug apie tai kalbėti.

J. Čiuvinskui kartu su visa mokykla vėl teko persikelti į Kauną, kur jau jos kursas buvo užbaigtas dar Vilniuje. Jis ir dar didelė III-sios laidos Karo mokyklą baigusiu grupė savanoriškai įsirašė į 1-ąją Savanorių Pulką, kurį organizavo naujai paskirtas pulko vadas pulkininkas K. Skirpa.

TOLIMESNI ĮVYKIAI

Pulk. K. Skirpos organizuotas pulkas neilgai gyvavo, todėl jame buvo karininkai gavo įvairius kitus paskyrimus.

Nežiūrint, kad frontuose mūšiai buvo žymiai sumažėję, šalies viduje dar buvo didelių bruzdėjimų. Ypač lenkai negalėjo užmiršti, kad jiems nepasisekė užimti visos Lietuvos ir darė visokias intrygas, padedami komunistinio gaivalo. Nors tais laikais lietuvių komunistų buvo labai mažai, bet jie savo tarpe turėjo net į aukštas vietas infiltruotų gaivalų. Taip, pavyzdžiui, net Vyriausiam Kariuomenės Štabe dirbo Sovietų Rusijos šnipas pulkininkas Kleščinskis, kuris buvo suimtas įteikiant slaptus dokumentus Sovietų Rusijos atstovybės valdininkui. Tiek jis, tiek kiti bolševikų šnipai iš Sovietų atstovybės gaudavo didelius pinigus. Šnipų pulk. Kleščinskį suėmus, buvo sudarytas karo lauko teismas ir jis buvo nubaustas mirties bausme sušaudant.

Nepriklausomoje Lietuvoje komunistinis gaivalas pagyvėjo, kai 1916 metais valstiečiai liaudininkai su socialdemokratais laimėjo rinkimus. Jie vieni nepajėgė sudaryti stipresnės valdžios, tad pasikvietė į Vyriausybę tautinių mažumų, ypač žydų atstovų, ir davė per daug laisvės visokiems priešvalstybiniais gaivalams. Tokiai nenormaliai padėčiai esant, išseko kantrybė visų patrijotiškai nusiteikusių aukštesnių karininkų, kurie su pulk. Plechavičium priešaky, suorganizavo 1926 m. gruodžio 17 dienos sukilimą. Be kraujo praliejimo Seimas buvo paleistas atostogoms neribotam laikui, Prezidentas Grinius ir Ministrų Kabinetas atsistatydino ir nauju Prezidentu buvo kariuomenės pakviestas pirmasis buvęs Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

Jis sėkmingai vadovavo Nepriklausomai Lietuvos Valstybei iki 1940 metų birželio mėnesio, kada Sovietų Rusijos Raudonoji armija jėga įsiveržė į mūsų Tėvynę ir ją okupavo, palaidodama laisvą, nepriklausomą valstybinį gyvenimą, kartu su kaimynine Latvija ir Estija. Po gruodžio 17 d. perversmo pirmuoju ministru pirmininku buvo prof. Augustinas Valdemaras. Vėliau jį pakeitė ekonomistas Juozas Tūbelis ir kiti, bet Respublikos Prezidentu iki pat bolševikų okupacijos išbuvo mūsų tautos patriarcho Dr. J. Basanavičiaus bendradarbis ir valstybininkas Antanas Smetona, kuris, raudonajai armijai smurtu užgrobus Lietuvą, buvo priverstas pasitraukti į užsienį, kad išvengtų tokio likimo, kokio susilaukė taip pat nepriklausomų ir laisvų valstybių – Latvijos ir Estijos – prezidentai, kurie bolševikų buvo nužudyti.

Kaip karininkas, vėliau pakeltas į kapitonus, Juozas Čiuvinskas Nepriklausomoje Lietuvoje visur aktyviai dalyvavo, ypatingai patrijotinėje karininkų grupėje. Beveik 12 metų ištarnavęs kariuomenėje, dėl reumatizmo ligos kap. J. Čiuvinskas prašė išleidžiamas į atsargą, kuri jam buvo suteikta. Lietuvos kariuomenėje kap. J. Čiuvinskas turėjo gerą vardą ir todėl išeidamas į atsargą, Respublikos Prezidento A. Smetonos aktu buvo apdovanotas Gedemino ordinu už NEPAPRASTUS NUOPELNUŠ TĖVYNEI LIETUVAI.

BRAZILIJOJE

Dėl reumatizmo ligos, dabar jau atsargos kapitonas J. Čiuvinskas turėjo pasirinkti šiltesnį klimatą, nes jam Lietuvoje, ypatingai žiemos ir šalto rudens laiku, teko daug kentėti. Pasirinko Braziliją ir 1930 metų liepos 2 dieną atvyko į Rio de Janeiro miestą. Vėliau persikėlė į São Paulo, kur ir gyvena iki šių dienų. Čia greitai įstojo dirbti Lietuvos Konsulate, kur ėjo Konsulato sekretoriaus pareigas iki 1940 metų Nepriklausomos Lietuvos okupacijos.

Konsulate bedirbdamas kap. J. Čiuvinskas visą laiką palaikė gerus ir draugiškus santykius su vietos brazilų ir kitų tautų aukštais valdininkais, konsulais bei visuomenės veikėjais. Tų draugiškų ir nuoširdžių ryšių jis turi daug dar ir dabar.

Be tiesioginių Konsulato sekretoriaus pareigų kap. J. Čiuvinskas visą laiką daug dirbo lietuviškoje kultūrinėje veikloje, lietuvių organizacijose, lietuviškoje spaudoje ir t.t. Vėliau, pasitraukęs iš konsuliarinės tarnybos, perėjo dirbti į industrijos sritį. Bet ir čia, nors mažai laiko turėdama, nepasitraukė iš mūsų kolonijos lietuviškos veiklos. Net kelis metus iš eilės buvo Lietuvių Sąjungos Brazilijoje pirmininku, kartu dirbdamas ir kitose lietuvių organizacijose bei spaudoje. Tik infiltracijos būdu patekus į Lietuvių S-gą Brazilijoje "naujiems šeiminkams", tiek kap. J. Čiuvinskui, tiek daugeliui kitų lietuviškos veiklos veteranų teko moraliai nukentėti. Daugelis iš jų buvo iš minėtos organizacijos sąmoningai pašalinti, arba patys pasitraukė, pamatę, kad mažos saujalės "naujų šeiminkų" tikslas buvo ir yra lietuviško visuomeniško turto uzurpacija, bet ne lietuviški reikalai. Bet apie tai plačiau prasitarti, prie progos, teks kitą kartą atskirai.

KAP. J. ČIUVINSKO PASTARŲJŲ METŲ VEIKLA

Visi pergyventi įvykiai ir nemalonumai kap. J. Čiuvinsko neatbaidė nuo visuomeniškos veiklos, neatstūmė jo nuo darbo Lietuvos ir lietuviškos naudai. Jo senyvas amžius ir kiti sunkumai nei truputėlio nesumažino jo gilaus patrijotizmo savo tautai ir Tėvynei Lietuvai.

Prieš desimtą metų kap. J. Čiuvinskas, kartu su Estijos konsulu Ferdinandu Saukas ir latvių pastorium Dr. J. Meks, sudarė Pabaltiečių Komitetą, pavadindami jį "Comité Pro Justiça dos Povos Bálticos". Nes 1961 m. buvusiam Brazilijos Respublikos Prezidentui uždarius visų trijų Pabaltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – konsulatus, paliekant jiems tik notarialines teises, oficialiai atstovauti tų Valstybių niekas negalėjo. O mirus Lietuvos konsului A. Polišaičiui ir Estijos konsului F. Saukai, visos trys pabaltiečių kolonijos liko be jokios atstovybės. Todėl buvo nutarta, kad anksčiau paminėtas komitetas, nors jokių konsularinių ar notarinių pareigų eiti negalėjo, tačiau ryžosi, kiek sąlygos ir aplinkybės leido, informuoti Brazilijos visuomenę apie pavergtas Baltijos tautas, esančias po Sovietų Rusijos okupacija.

Pirmoje eilėje buvo išleistas portugalų kalba "Boletim Báltico", ėjęs kas mėnesį apie 7 metus. Kiekvienas numeris, kurio buvo spausdinama apie 700 egzempliorių, siuntinėta be pertraukos vietos Vyriausybės nariams, Vyskupams, kariuomenės vadovybėms, brazilų spaudai ir bendrai įtakingiems asmenims. Šis biuletenis iš niekur jokios pašalinės paramos negaudavo. Jo leidimo išlaidas padengdavo patys iniciatoriai, padedami visų trijų pabaltiečių kolonijų Brazilijoje tam tikslui pasišventusių asmenų.

Minėto Komiteto iniciatyva buvo sukurta dar pavergtų tautų organizacija, vadinama "COMITÉ PRO LIBERDADE DOS POVOS CATIVOS". Minėtoje organizacijoje kap. J. Čiuvinskas yra nuolatinis Pabaltijo tautų atstovas.

Pabaltijo Komitetas jau devyni metai iš eilės ruošia kultūrinę parodą. Ir Lietuvos bei lietuvių tų parodų skyriui daugiausia iniciatyvos ir darbo atlieka ne kas kitas, kaip dabar jau 80 metų amžiaus sulaukęs Nepriklausomos Lietuvos atsargos kapitonas Juozas Čiuvinskas. Nustojus leisti "Boletim Báltico", dabar išėina daug stambesnis, gražesnis ir iliustruotas laikraštis "Jornal dos Imigrantes", kuris plačiai rašo ir apie mūsų Pabaltijo tautų ir valstybių reikalus, kuriame ir jubilias kap. J. Čiuvinskas aktyviai bendradarbiauja.

Todėl šia proga turime 80 metų sulaukusiam jubiliatui Kap. J. Čiuvinskui nuoširdžiai palinkėti stiprios sveikatos, kad jis ir toliau, Aukščiausiojo padedamas ir laiminamas, dirbtų dar ilgus metus Lietuvos ir lietuvių tautos labui.

EVANGELIJA: TEORIJA AR PRAKTIKA?

ANTANAS RUBŠYS,
MANHATTAN COLLEGE

Jokūbo laiškas ir teisumas. Teisumas yra svarbi mokytojo "Jokūbo" teologinė savoka. Jis nėra dovana, kurią Dievas suteikia žmogui. Ši samprata yra itin ryški pas Paulių (Laiške romiečiams ir galatams). Teisumas, pagal Jokūbo laišką, yra žmogaus ieškinys, kurį Dievas atpažįsta ir pripažįsta Teisme. Krikščionis turi įsiziūrėti į tobuląjį laisvės įstatymą ir jį įsiminti, kad taptų ne klausytoju užuomarša, bet darbo vykdytoju. Tokiu būdu jis įsigys ieškinį už savo darbą (Jok 1,25). Teisme "darbo vykdytojas" bus palaimintas dėl savo "ieškinio" (Jok 2, 21,23-25).

Tikėjimas ir darbai. Teisumo samprata įvaizdinama skyrelyje apie "tikėjimą ir darbus" (Jok 2, 14-26). Tai daro diatribe, doros mokytojams gatvėse įprastu pokalbio stiliumi, kad patrauktų dėmesį. Pokalbio stilius panaudojamas meistriškai. Pradedu užklausu: "Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi tikėjimo darbų?" (Jok 2, 14). Tęsia gyvenimiškais pavyzdžiais (Jok 2, 15-17), kreipiasi asmeniškai į pokalbio bendrus: "Tu turi tikėjimą, o aš turiu darbus. Parodyk man be darbų savo tikėjimą..." (Jok 2, 18-20). Panaudoja pokalbio bendrų šaltinius (Jok 2, 21-26) ir baigia įsakmiai taiklia išvada: "Kaip kūnas be dvasios yra miręs, taip ir tikėjimas be darbų negyvas" (Jok 2, 26). Ši išvada aiški Teismo fone. Teismo grasa mokytojui "Jokūbui" yra, kaip sakėme, krikščionybės sampratos pagrindu. Svarstyklėmis Teisme yra "meilės įstatymas" arba "gailėstingumo" įstatymas. "Teisumas negailėstingas tam, kuris nevykdė gailėstingumo. O gailėstingumas didžiuojasi prieš teisumą" (Jok 2, 13).

Čia padrika Jokūbo laiško tematika atranda jungtį. Neįmanoma būti nuteisintu — išganytu — vien tik sakant "Aš turiu tikėjimą". Tikėjimas, išreikštas

tik žodžiais, net ir pačiais tiksliausiais žodžiais, neatstoja gailėstingumo darbų. Tikėjimu reikia gyventi. Evangelija — Dievo užmojis ir veikla Jėzuje Kristuje — Jokūbo laiško autoriui yra ne tiek teorinis žinojimas, kiek gerumu našus buvimas kasdienoje.

Mokytojas "Jokūbas" ir Paulius. Pirmu žvilgsniu atrodo, kad Jokūbo laiškas prieštarauja Pauliaus mokymui Laiške romiečiams ir galatams. Tačiau ir Pauliaus "tikėjimas reiškiasi darbais", — "meilės darbai yra tikėjimo vaisius" (Rom 12-15; Gal 5, 1-6, 10). Prieštaravimas tėra žodinis, o ne dalykinis. Paulius Laiškuose kalba apie išorinius Mozės Įstatymo įsakytus darbus, kurių atlikimo tikrai nepakanka, kad žmogus būtų nuteisintas. Jokūbo laiškas kalba apie krikščionis, kurie kartoja tikėjimo išpažinimą, bet gyvena taip, lyg kad jų tikėjimas nedarytų jokios įtakos jų gyvenimui kasdienoje. Laiške aprašomas "išmintingas ir išmokslintas" krikščionis (Jok 3, 13-18). Autoriaus nuomone, šiam krikščioniui netrūksta tiesos, bet jam trūksta atsidėjimo dorai, kuri yra tiesos dalimi. Doros poreikiai autoriui yra kur kas svarbiau negu išmokslintas plepėjimas apie "tikėjimą". Tegul jie plepa apie "laisvės įstatymą", tegul jie šaukiasi Pauliaus mokymo "vien tikėjimu...", tegul jie kartoja iš Šventraščio, kad tik tikėjimu žmogus nuteisinas (Jok 2, 18-26)! Jericho paleistuvės Raabos pavyzdys daro ypatingą įspūdį autoriui! Tačiau plepėjimas apie tikėjimą yra visai ne vietoje, sako jis. Jeigu reiktų rinktis "tikėjimas ar darbai?", pasirinkimas jam aiškus. Dievas nuteisino Abraomą ir Raabą dėl to, kad jie pakluso ir buvo gailėstingi, o ne dėl to, kad mokėjo sukalbėti tikėjimo išpažinimą.

Mokytojas "Jokūbas" savo laiške išryškina, kad naujasis gyvenimas, prasidėjęs krikštu, negali ribotis tik išmokslintu tikėjimu arba teologija, bet reikia juo gyventi.

DARBININKAS

SKLEISKIME TARP KITATAUČIŲ LKB KRONIKĄ IŠEJUSIĄ PORTUGALIŠKAI. PLATINAMA NEMOKAMAI. GALIMA GAUTI ABIEJOSE KLEBŪNIJOSE.

Nauji leidiniai

PETRAS PERKUMAS

Mes visi teoretiškai žinom, bet praktiškai dažnai užmirštam amžinąją tiesą: svarbu, ne kiek gyvenai, bet kaip gyvenai.

Visai neseniai San-Paulio lietuviai saleziečiai išleido naują knygą — "Petras Perkumas".

Pirmam knygos puslapyje po žodžiu "Petras Perkumas" pridėta: "Dvasinio idealo keliu". Ten aprašytas jaunuolio Petro kelias į dvasinį idealą. Jis ėjo ramiai, ryžtingai, vis pirmyn. "Tyra širdis, dosni dvasia, plieninė valia". — buvo jo gyvenimo programinis šūkis.

Knygoj šis lietuvis jaunuolis statomas greta su kitu saleziečių mokiniu — šventuoju Domenico Savio. Abu jauni, abu užsidegę Kristaus meile, abu "tebūnie mūsų mielojo jaunimo įkvėpėjai ir dvasinių pašaukimų žadintojai". Tais žodžiais baigiasi knyga.

Knyga parašyta ne tam, kad skaitytojas sužinotų apie kokį ten niekad negirdėtą lietuviuką — Petrą Perkumą, prieš 42 metus mirusį, Italijoje.

Ši knyga parodo dvasinio gyvenimo iškilumą ir vertę; Dievui pasišventusio asmens (vienuolio) vidinį — dvasinį turtingumą: kuni-

giškos tarnybos svarbą.

Štai pavyzdys jauniems, kurie ieško kelio į gyvenimą. — O seniesiems: suprasti dvasinių pašaukimų reikalą, juos palaikyti, prie jų prisidėti.

Knygoj daug fotografijų. Vienos iliustruoja Petriuko Perkumo neilgą gyvenimą, kitos iškelia visų lietuvių saleziečių 50-mečio veiklą, jų mokyklas ir darbus Lietuvoj, Italijoje ir visur plačiam pasauly.

Perskaite knygą, skaitytojai daug žino ne tik apie Petrą Perkumą, bet ir apie visus mūsų lietuvių saleziečius.

Paskutinioji knygos dalis pašvęsta Šv. Kazimiero parapijos San Paulyje aprašymui: yra ir fotografijos.

Reikia dar paminėti, jog ši knyga labai gražiai išleista. Ji spausdinta Romos saleziečių "Pio XI" spaustuviėje 1979 m., turi 264 puslapius. Nuotraukos iš lietuvių saleziečių archyvo ir kitų šaltinių.

Dėkojame kunigams saleziečiams už tokį gražų ir, tikimės, mūsų bendrai ateičiai naudingą leidinį.

kun. V. Pupinis, S.J.

IMIGRANTŲ OLIMPIADA

Lietuviai laimėjo 2 medalius.

Šiais metais lietuviai labai gražiai pasirodė IV Imigrantų Olimpiadoje, kurioje dalyvavo 34 imigrantų kolonijos.

Jau pirmą dieną, 18 šio mėnesio, EDUARDAS SABANAVAITIS, ludo, lengvo svorio atletas, laimėjo antrą vietą, iškovodamas sidabro medalį.

Antrą dieną, krepšio komanda susitiko su Palestinos komanda. Nors pirmas puslaikis baigėsi lietuvių naudai, 9 taškų skirtumu, antram puslaiky nepasisekė ir rungtynės pasibaigė mūsų nenaudai: 76 x 84.

Skaitant kad palestinų komanda buvo atstovaujama stipraus Monte Libano Klubo, lietuviai atsilaukė gerai ir tik pasidavė ant galo, dėl nuovargio ir nesisekimo pataikinti į krepšį laisvus įmetimus.

Mūsų komandoje žaidė: Vitas Triuba, Hilarius C. Vaičiūnas, Andrius ir Juozas Grigonis, Ričardas Tijūnėlis, Edson Meškelė, Julius ir Petras Sinkevičiai.

Antrą medalį laimėjo mūsų šalės futbolo komanda. Pirmos rungtynės su Palestina baigėsi lygiomis, 2x2, bet lietuviai laimėjo ant baudų (penalty) 6 x 5.)

Antrose rungtynėse nugalėjome Jugoslavijos komandą, 5 x 3. Rungtynės buvo įspūdingos, didelis būrys žiūrovų, ypač lietuvių. Lošdami kitą rytą prieš Ispaniją, nepasisekė ir pralaimėjome, 2 x 4. Bet sekantį dieną, 26 šio mėnesio, laimėjome paskutines rungtynes prieš Paragvajų, iškovodami 3ą. vietą ir mūsų žaidėjams buvo įteikti bronzos medaliai.

Mūsų žaidėjus lydėjo gražus ir triukšmingas tautiečių pulkas, su Lietuvos vėliavom. Visi žavėjosi mūsų entuziastiška paskata ir pareiškė jei paskatai būtų skiriama medalis, be abejo mūsų žaidėjai laimėtų aukso medalį.

Salės Futbolo komandos sąstatas buvo sekantis: Vitor Di Stasi, Vitor Tumas, Sergio Augusto, Douglas Krumzlys, Nelson Jakaitis, Kazys Ausenka Neto, Karlos Edison Ausenka, Luiz Funicelli, Robertas Barėišis ir Mauro Pagnanelli.

Mūsų plaukikai, Rita de Cassia Pukinskas laimėjo 7ą. vietą 100 m. laisvam plaukime ir 5ą. vietą 400 metrų. Plaukikas Fredy Rone Lutkus laimėjo 7ą. vietą 400 m. laisvam plaukime ir 8ą vietą 100 metrų.

Lietuvos vardą šachmatuose gynė Kęstutis Sipavičius ir Hercules Leandro Lutkus, irgi laimėdami gerą klasifikaciją.

Galim skaityti pasisekusį šių metų mūsų dalyvavimą IV Imigrantų Olimpiadoje. Pirmą kartą laimėjome sidabro ir bronzos medalius.

Lietuviai Imigrantų Olimpiadoje ir taip pat Kultūrinėje Paradoje, buvo globojami Brazilijos Lietuvių Bendruomenės. Imigrantų Olimpiadai vadovavo Vytautas Tumas, kaip Tarybos Sekretorius ir Sporto Reikalų vedėjas. Kultūrinę parodą organizavo ir jai vadovavo kap. J. Čiuvinas o jam talkininkavo tam tikslui sudaryta komisija.

J. Tatarūnas

Stasys Vancevičius

TIK BENDRAI DIRBdami GALIM LAUKTI GERŲ VAISIŲ

Neseniai mūsų kolonijos vienintelio lietuviško savaitraščio "Mūsų Lietuvos" Redakcija ir Administracija priminė visiems savo skaitytojams, kad būtina reikia daugiau susirūpinti šio laikraščio reikalais. Tas priminimas ar, tikriau tariant, atsišaukimas į skaitytojus ir bendrai į mūsų lietuvišką visuomenę, atrodo, nebuvo "balsas šaukiančio tyruose".

Visi gerai žinome ir matome, kad "Mūsų Lietuva" savo išvaizda ir dažnai net turiniu, yra vienas iš silpniausių laikraščių išėjimoje. Tačiau šiandien Brazilijos lietuvių kolonija ekonomiškai yra tiek pajėgi,

kad galėtų turėti žymiai geresnę lietuvišką spaudą visais atžvilgiais. O tam reikia tik visų susipratusių lietuvių bendro darbo ir bendro pinigų, be kurio nedaug ką galima padaryti.

"Mūsų Lietuvos" Redakcija ir Administracija po to "atsišaukimo" ėmėsi rimto darbo, prie kurio, kaip matyti, prisideda ir darbu ir pinigais, kaskart didėjantis tautiečių būrys. Pirmoje eilėje numatyta pagerinti laikraščio popierį, o kartu ir "Mūsų Lietuvos" bendrą vaizdą. Reikia tikėtis, kad pagerinus popierį laikraštyje nematysime daugiau dažnai pasirodančių murzinių iliustracijų ar atskirų asmenų nuotraukų, kurių negali atpažinti net per padidinamąjį stiklą. Taip žmogus ir nesusigaudai ar čia pažįstamo asmens ar kokio vaiduoklio atvaizdas. Ir čia nei Redakcijos, nei Administracijos kaltė, bet MŪSŲ LIETUVIŲ IŠEIVIŲ, kad dar taip ilgai neišmokome sėkmingai bendrai dirbti ir rūpintis ne tik lietuviškos spaudos, bet ir bendrai, visais svarbiais lietuviškos bei mūsų okupuotos Tėvynės Lietuvos reikalais.

"Mūsų Lietuva" šių metų rugsėjo (Setembro) 15 dieną, Šv. Kazimiero parapijos salėje, rengia Vakarų-Festivalį, kurio visas pelnas skiriamas laikraščio patobulinimui. Taigi reikia, kad visi lietuviai, kurie supranta ir vertina lietuviško laikraščio reikšmę, jį remtų ir jame dalyvautų.

Šia proga prisimenu, ne taip jau senos praeities laikus, kada lietuvių S-gos Brazilijoje ir ypač Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių mokyklos Būrelio rengiamuose vakarėliuose būdavo organizuojami SUDĖTINIAI BUFETAI. Tų organizacijų nariai, daugiausia narės-moterys, susidėjusio iškepdavo skanius kumpius "sandvišams", išvirdavo skanių kopūstų, pagamindavo puikios lietuviškos košeliškos ir suaukodavo kitokių produktų bufetui, iš kur gaudavosi gražaus pelno. Anais laikais tų vakarų pelnas buvo skiriamas tų mokyklų rūmų remontams, švaros palaikymui, mokesčių apmokėjimams ir kitiems naudingiems reikalams. Tada niekas ne negalvojo, kad lietuviškose patalpose lietuvių surengtų vakarų ar pobūvių pelnas būtų naudojamas savitarpio byloms, kurios daro didžiausią gėdą visai lietuvių kolonijai ir kurių pasėkoje svetimtaučiai advokatai sunaudoja dešimtis ar net šimtus tūkstančių kruzeirų. Mat, tada dar neturėjome "naujų" lietuviško turto šeimininkų, kurie pagal mano vieno seno prieteliaus galvoseną šaukia "Mes be bylos nenurimsim", panašiai, kaip dar prieš paskutinį karą Nepriklausomoje Lietuvoje buvo įsigalėjęs šūkis "Mes be Vilniaus nenurimsim".

Bet jau seniai laikas visiems lietuviams susiprasti ir kartą "nurimti" su nešvankiomis bylomis, teismais, advokatais ir kitais paražūtingais veiksmais, kuriais tik svetimi pasinaudoja.

Mums dabar, daugiau negu kada nors anksčiau, reikia naudingo darbo, bet ne tuščių rietenių ir kivirčių. Gerų ir susipratusių lietuvių eilės mūsų kolonijoje kasmet retėja o jų vietai užimti turime tik labai ribotą pajėgą lietuvių jaunimo tarpe. Mūsų jaunimas, mažai matydamas senesniųjų lietuvių tarpe gražių pavyzdžių, šalinasi ir traukiasi nuo lietuviškos veiklos.

Grijtant prie aukščiau paminėto reikalo, iš savo pusės patarčiau ir šiam "Mūsų Lietuvos" Vakarui-Festivaliui sudaryti SUDĖTINĮ BUFETĄ". Čia gerosios mūsų šeimininkės ir dabar, kaip anais laikais, galėtų suorganizuoti paramą maisto produktais, o vyrai paaukotų "stipresnių" gėrimų nors keletą bonkučių. Alų ir vandenį, kaip guaraną, coca-cola ir kt. bufetui, be abejo, parūpins pati "Mūsų Lietuvos" vadovybė. Taip pat reikia "savanorių" padėjėjų įvairiems kitiems vakaro darbams.

Tik bendrai, su gera valia, dirbdami visur ir visada galime tikėtis gražių rezultatų.

M I Š I O S

Sekmadienį, rugs. 9 d., 8 val. ryto, Šv. Kazimiero Parapijoje bus laikomos Šv. Mišios už mirusius Uršulę ir Domininką Laučius ir už Morą Adamavičiūnę.

JO ŠVENTENYBEI POPIEŽIUI JONUI PAULIUI II

Laisvojo pasaulio lietuvių jaunimas, suplaukęs j savo ketvirtąjį pasaulinį kongresą, kuris įvyko Federalinėje Vokietijoje, Altenberge, liepos 19-29 dd., labai nuoširdžiai sveikina Jus, Šventasis Tėve, ir prašo Jūsų apaštališkojo paliminimo sau, savo pavergtajai tėvynei Lietuvai ir jos kovojančiam jaunimui. Suvažinę iš Anglijos, Argentinos, Australijos, Brazilijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Urugvajaus, Venecuelos ir Vakarų Vokietijos aptarti įvairias mus liečiančias problemas ir paruošti konkrečius ateities veiklos projektus, mes ypatingą dėmesį skyrėme broliams ir seserims Lietuvoje, kurią sovietai brutaliai ir nelegaliai užėmė 1940 metais. Mums nepaprastai skaudu, kad mūsų bendraamžiai kenčia už savo religinius įsitikinimus, o tokie asmenys, kaip Viktoras Petkus, yra baudžiami už Dievo ir tėvynės meilės skiepijimą jaunimui. Skaudu matyti kaip sovietinis ateizmas persekioja tikinčiuosius vaikus mokyklose, viešai išniekindamas jų įsitikinimus ir kliudydamas jiems siekti augštesniojo mokslo. Mums taipgi skaudu matyti kaip okupantas negaili jokių pastangų užgniaužti bet kokį dvasinį gyvastingumą, prasiveržiantį jaunimo gretose ir išugdyti vien materializmu pagrįstą visuomenę.

Mes ypač giliai vertiname Jūsų parodytą palankumą lietuvių tautai bei Jūsų paramą tikintiesiems Lietuvoje. Džiaugiamės, kad Šv. Petro įpėdinis yra žmogus, kuris gerai supranta Lietuvos padėtį bei prašome Jus ir toliau visos Bažnyčios vardu smerkti tikintiesiems ir visai lietuvių tautai daromas skriaudas. Mes prašome Jus viešai pasauliui atskleisti Lietuvos padėtį ir savo drąsos bei stiprybės teikiančius žodžius skirti Lietuvos jaunimui, kuris šaukiasi pagalbos kovoje už religinę bei tautinę laisvę.

Pasirašo: "PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė-PLB pirm. Vytautas Kamantas, IV PLJK pirm. Andrius Šmitas, Australijos, Argentinos, Brazilijos, Didž. Britanijos, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Italijos, Švedijos, Urugvajaus, V. Vokietijos ir JAV bei Venezuelos atstovai.

Šis manifestinis laiškas įteiktas jaunimo delegacijos pas Popiežių, rugpiūčio 1 d. Castelgandolfe, Italijoje.

V ANASTACIO

19 rugpj. pupų balius išėjo labai sėkmingai: diena buvo itin graži ir, nežiūrint nepalankių pranašavimų, žmonių prisirinko kiek nieks nesitikėjo. P. Kublickas ant savo konstrukcijos aparatų pagrojo geros muzikos, žmonės pašoko, pasismagino, pabendravo, pasveikino poniją M. Jakiūniene su gimtadieniu ir dar kartą patyrė V. Anasztazių nuoširdumą.

R I O

"Lietuvių Kolonija buvo pakviesta į kun. Mečislovo Valiukevičiaus 25 metų kunigavimo minėjimą. Deja, kadangi buvo darbo diena, tik mažas skaičius tautiečių tegalėjo nuvykti į Barreto. Šv. Mišios prasidėjo š. mėn. 19 d. 19 val. ir užsitęsė iki 22,00 valandos. Mišias atlaikė kun. Mečislovas kartu su Niterojaus arkivyskupu D. José Gonçalves da Costa ir kun. P. Gavėnu iš São Paulo. Bažnyčia buvo pilnutėlė, vos suradome vietą atsistėti. Iš São Paulo buvo atvykę kun. Mečislovo giminės, seserys ir jų vaikai bei kun. Aldo

Ramašauskas, kuris tvarkė iškilmes. Giedojo solistė, giedojo gražus choras, lydimas muzikos instrumentų. Kieme grojo policijos dūdų orkestras. Pamokslą pasakė

arkivyskupas, įvertindamas sukaktuvininką ir ragindamas parapijiečius leisti savo jaunimą į kunigus, nes, esą gėda, kad Brazilija, didžiausia katalikiška valstybė, nesugeba parūpinti pakankamai kunigų savo kraštui, būdama priversta naudotis emigrantais, svetimais iš Europos kraštų. Pasveikino kunigą Mečislovą, Prof. Dr. E. ripedes Cardoso de Menezes. Buvo perskaitytas Šv. Tėvo ir prel. Bačkio sveikinimai. Ilga virtinė įteikė kun. visokių dovanų, daugiausia sidabrinis kielikus. Lietuvų kolonijos dovana buvo įteikta prieš tai klebono bute. Apie 22,00 val. svečiai nuvyko į "Clube Humaitá" patalpas, kur jų laukė vakarienė. Čia irgi visa eilė asmenų sveikino kunigą Mečislovą. Grupele aklų (jaunimo) perskaitė iš Braile užrašų savo sveikinimus. Sudainuota "Parabens" ir lietuviškai "Ilgiausių metų". P. Kazimieras Gaulia pasakė trumpą prakalbą ir lietuviai sudainavo vieną lietuvišką dainelę. Vakarienė užsitęsė iki pirmos valandos nakties, taip kad "karjokai" tegrįžo namo apie antrą valandą ryto. Dėkojame kun. Mečislovui už pakvietimą ir linkime jam, savo laikui, atšvęsti auksinį jubiliejų".

Ačiū už atvirutę, kurią man įdavė kun. Gavėnas. Laukiame prel. Ragažinsko, kuris žadėjo mus aplankyti jei ne šį, tai sekantį mėnesį.

Š. mėn. 16 dieną a.a. aviacijos kapitono Klemenso Martinkaus palaikai buvo perkelti į Lietuvių Mauzoliejų, nes jau praėjo 5 metai po jo mirties.

Ponia Uršulė Gaulienė paslydo savo bute ir skaudžiai apsidaužė. Rentgeno nuotrauka ("raios X") tačiau neparodė kaulų lūžimo ar skėlimo ir mūsų kolonijos močiūtė taisosi, jau lanko Mišias Šv. Onos bažnyčioje.

KELKITE, KELKITE!

Pasekmėj to ką 40 metų Molotovo - Ribbentropo pakto sukakties proga skelbia ir prašo Baltijos tautų atstovai, reikalinga kad visi laisvojo pasaulio pabaltiečiai suprastų ir padėtų krašto kovotojams šį nepaprastai genialų ir logišką reikalavimą tinkamai ir plačiai praversti įgyvendinti ir paremti. Šiam reikalui geriau suprasti, kas dar nebūtų skaitęs ką 25 š.m. rašė O Estado de S. Paulo, tepaskaito Mūsų Lietuvoj, 8 pusl.

CAMPINAS

Pamaldos už Lietuvą Campinas mieste įvyko sekmadienį (VIII.26) Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje (Externato S. João).

Per portugališkas mišias, Kun. Martyno Gaidžio laikytas, buvo paskaityta "Malda už Lietuvą".

Per antras lietuviškas Mišias, užprašytas ponios Petronėlės Vosylienės, taip pat buvo kun. Petro Urbaičio priminta Lietuva ir ypatingai paminėta Nijolė Sadūnaitė.

Gal tai buvo tikrai pirmosios lietuviškos mišios Campinas mieste.

melodias de lituânia

IR KITOS

LIETUVIŠKOS MUZIKOS KASETĖS

PARDUODAMOS

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

SVEIKINAME

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pareigingą veikėją ir ilgametį atstovą Pabaltijo Tautų Komitete

Kapitona JUOŽA ČIUVINSKA

80-jo gimtadienio proga ir linkime jam sulaukti laisvės trimitų gaudimo mūsų brangioje Tėvynėje.

Br. Liet. B-nės Valdyba

Tautos Sventės proga, rugsėjo mėn. 9 d., Brazilijos Lietuvių Bendruomenė rengia

IŠVYKA Į LITUANIKĄ

ir kviečia visus joje dalyvauti.

Išvykos programa: 10 val. šv. Mišios už tėvynę Lietuvą,

Meninė programa — išpildys studentai ir moksleiviai ateitininkai.

ir lauko žaidimai — praves Šv. Juozapo Vyrų Brolija.

Be to, veiks įvairių lietuviškų valgių užkandinė ir kavinė — tuo rūpinasi L.K. Moterų Draugija.

Prašome tuojau rezervuoti vietas autobuse (kaina 120,00 kr.) V. Zelinis ir Mokus kelbonijose arba tel. 63-7344; 274-1671 ir 274-1354.

Lituanika yra visų lietuvių.

Brazilijos Liet. B-nės Valdyba

MŪSU LIETUVA

EM PORTUGUÊS · NR. 14 (21)

Suplemento de
MŪSU LIETUVA NR. 34 (1619) 1979.VIII.30

8 de Setembro dia da Nação Lituana.
Vamos conhecer o Hino Lituano.

HINO NACIONAL LITUANO

Oh. Lituânia, Pátria nossa
Terra de heróis,
O passado que dê forças
Para os filhos teus.

Que teus filhos sempre sigam
A senda das virtudes;
No trabalho que prossigam
Em prol do bem de todos.

Que o sol da Lituânia
Dissipe as trevas:
Que a luz e a justiça
Guie os nossos passos.

O amor da Lituânia
Que vibre em nossos corações.
Em seu nome que floresça
A concórdia e a união.

HINO NACIONAL DA LITUÂNIA

Žodžiai ir muzika
dr V Kudirkos

Lie-tu - va, té - vy - ne mū - sų, tu did-vy-rių že - me!

Iš pra-ei - ties ta - vo sū-nūs te stip-ry - bę se - mia.

Te - gul ta - vo vai-kai ei - na vien ta-kais do - ry - bės,

te - gul dir-ba ta - vo nau-dai ir žmo - nių ge - ry - bei.

Te - gul sau-lė Lie - tu - vos tam - su - mus pra - ša - li - na

ir švie sa, ir tie - sa mus žingsnius te ly - di.

Te - gul mei-lė Lie - tu - vos de - ga mu - sų šir - dy - se.

Var dan tos lie - tu - vos vie - ny - bė te - žy di.

ATEITININKŲ STOVYKLĀ

liepos 12 – 22 dienomis

STOVYKLAUTOJAI RAŠO APIE STOVYKLĄ

Mūsų stovykla prasidėjo liepos 12 dieną. Aš galėjau atvažiuoti tik liepos 14. Gražu, saulė šviečia. Lijo tik vieną dieną. Su mumis stovyklauja Daina Kojelytė iš Šiaurės Amerikos. Ji parengė stovyklos programą ir jai vadovauja kartu su Robertu Saldžiu (iš Brazilijos). Daina pravedė pasikalbėjimus apie ateitininkus. Ji išaiškino ateitininkų principus, papasakojo jų istoriją, darbus ir žmones. Kiekvieną dieną turėjom skirtingą programą ir vakarinį pasirodymą.

Douglas Saldys

14 val. ir 30 jau buvom vietoje. Susitvarkėm atsivežtus daiktus ir pradėjom žaisti tinklinį. Paskui rinkomės į salę stovyklos atidarymui, Daina paaiškino stovyklos tvarką ir kartu su Robertu stovyklautojus padalino į dvi grupes: "Morkos" ir "Pamidorai". Po vakarienės žaidėm iki buvo laikas miegoti.

Iš ryto gėrėm kavą. Turėjom pasikalbėjimą su Daina apie ateitininkus. Darėm rankdarbius. Po pietų dirbom virtuvėje. Baigę darbą galėjom daryti ką norim, bet tik vieną valandą. Po to buvo sportas. Pavakariai, Pušelių sodinimas, vakarienė, Mišios, skaidrės apie Lietuvą ir "labanakt".

Stovykla baigėsi liepos 22 dieną. Man labai patiko. Patiko draugystė su visais, ypač su Daina. Daina buvo visiems gera draugė. Aš nežinau, kaip išsakyti. Bet man labai patiko tas 10 dienų praleisti kartu su visais. Labai ačiū visiems, labiausiai Dainai taip toli iš Amerikos atvažiavusiai.

Regina Marija Remenciūtė

Neturiu labai daug ką apie stovyklą parašyti. Noriu daugiau padėkoti.

Stovykla man buvo labai gera, linksma ir naudinga. Gera ir linksma. Čia praleidau labai geras dienas.

*Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba
lietuviškai...*

Ar tu vienas iš jų?

CURSO DO IDIOMA LITUANO POR CORRESPONDÊNCIA

C.P.4421-01000 S. Paulo, SP

nas ir man patiko čia būti. Buvo įdomu. Daug naujų dalykų pamatėm, ir pati turėjau progos daryti. Svarbiausia išmokau daug apie Lietuvą, ateitininkus ir manau, kad galiu daug geriau lietuviškai kalbėti.

Dėkoju Dédei Juozui už stovyklą ir už visą jo darbą, kad ši stovykla įvyktų. Dėkoju šeiminkėms – ponioms O. Guzikauskienei, U. Cvirkienei, A. Triūbieni ir A. Tatarūnienei už labai skanų maistą. Dėkoju visiems, kurie čia dalyvavo ir prisidėjo, kad stovykla būtų gera ir linksma.

Labiausiai dėkoju Dainai už stovyklą, už programą, už pasikalbėjimus, už viską. Ačiū, labai ačiū. Labiausiai dėkoju visų vardu tiems, kurie mums Dainą atsiuntė: Federacijos Vadui ir visai Ateitininkų Federacijos Valdybai. Ačiū "Deus Lhes Pague": Teatlygina Dievas!

Garbė Kristui!

Milda Paulė Remenciūtė

STOVYKLĀ

Chegamos na quinta feira, dia 12 de julho.

Depois do jantar fizemos brincadeiras e cantamos. Dia 13 arrumamos a casa e cantamos. E houve uma palestra sobre "ateitininkai". Fizemos trabalhos manuais. À noite tivemos skaidres sobre a Lituânia.

Dia 14 de julho. Todos estamos animados, tudo está bem aqui nesta stovykla. Depois do café cantamos cantos lituanos. Houve uma palestra sobre "principais".

Stovykla está divertida e nós todos juntos.

Eu acho que a stovykla é muito boa. Primeira vez que participo da stovykla. Estou alegre e me divertindo.

Ačiū

Renato da Silva

P.S. Renatas ne lietuvių kilmės bet nori išmokti lietuviškai, užtai buvo priimtas į stovyklą. Kartu dirbo, žaidė, dainavo. Daug dainų išmoko mintinai. Tas nereiškia, kad jas visas supranta, bet per tą dešimt dienų, jis išmoko daugiau lietuviškai negu kiti išmoksta per metus.

SU "DAINA" Į RIO DE JANEIRO

Daina Kojelytė atvažiavo iš Šiaurės Amerikos į São Paulį, praveisti ateitininkų stovyklą. Stovykla buvo labai puiki Dainos dėka. Bet Daina atvažiavusi iš amerikoniškos vasaros į braziliską žiemą labai "sušalo". Kad ji galėtų atsigauti nuo šalčio ir pamatyti Braziliją, stovyklai pasibaigus, Dédé Juozas organizavo kelionę į Rio. Dédé Juozas, Daina, Aleknavičius Antanas ir aš sėdėme į "Kombi" leidomės į Rio. Kad parodytume gražiuosius Brazilijos pajūrius važiuovome per Bertio gą Santos – Rio keliu. Guarujoje sustojome pasveikinti pp. Remenčių, bet nepajėgėm išvažiuoti be pietų. Didelis p.p. Remenčių vaišingumas, reikėjo jam nusileisti. Dabar dėkojame už jį. Važiuodami "pajūriais, pamariais" ir dar ne bet kokiais o labai gražiais. Kas šiuo keliu važiavo į Rio neleis meluoti. Dar tą pačią dieną pasiekėm Mongaeatybos miestelį. Negavę nakvynės klebonijoje,ėjome jį ieškoti viežbučio. Pirmam viešbutyje už vieną kambarį prašė 750 kruzeirų, kitam už keturis šimtus išsinuovomome du kambarius. Iš ryto kavą gėrėm prie ak-

mens ir vėl leidomės į kelionę. Tą patį rytą pasiekėm Rio. Pervaziavę Niteroi tiltą susiradom kun. Valiukevičiaus kleboniją. Po pietų važiuovome lankyti Rio. Traukinuku užsikėlėme į Corcovado kalną, kelionė visiems patiko, aplankėm Kristų ir pamatėm miestą. Užsikėlėme į "Pão de Açúcar" kalną laukėme sutemtant, kad pamatytume miestą ir jo šviesas naktį: O vaizdas vertas pamatymo. Sekančią dieną (ketvirtadienį) išvažiuovome į "Cabo Frio", tai gražus kurortinis pajūrio miestas. Pakeliui sustojome "São Pedro de Aldeia". To miestelio klebonas kun. Algirdas Ramašauskas padėmums miestelį ir kaip gaminama druska. Cabo Frio mieste vaikščiojome gražiais ir labai švairiais pajūriais, maudėmės labai šviriame vandenyje ir kopėme į smėlio kalnus (kopas) braziliskai (dunas). Viską apžiūrėję ir papietavę leidomės atgal į kelionę. Viešnia ir mes atsigavome nuo São Paulo tos savaitės "šalčių". Kelionė pasiekė. Naktį laimingai grįžome į namus. Baigdamas noriu padėkoti Dédei Juozui už kelionę ir p.p. Remenčiam, Klebonams Valiukevičiui ir Ramašauskui, už malonų priėmimą.

Douglas R. Saldys

JEIGU LIETUVIS ESI

A. Augustaitis

Jeigu lietuvis esi,
ir išsiblaškęs už sienų tėvynės,
Brangusis. – atgalios atsigręžk
kur imintos pėdos jaunystės.

Tu prisiminsi saulėtus rytus,
kuomet paukščių balsai sutiko tave.
Rasele takelius numintus,
kuomet merguzelė palydėjo ryte.

Atsiminsi ramunėlės žiedelį,
kurį segsi į mylimosios kasas.
Tardamas meilų žodelį,
kad ji atstoja gėrybes visas.

Ten pasirodys laukai nuauksuoti,
grūdai laikdami pivėjų.
Sodai, vaisiai vėjų išsiūbuoti,
laukdami tavo rankelių.

Ar širdį tau nesuspaus,
kai pro ausis vėjelis šnabzdės?
Sapnuose teviškėle rodytis nepaliaus,
kad tu sūnus LIETUVOS žemės.

Jeigu lietuvis esi,
ir išsiblaškęs už sienų tėvynės,
Savo žemės niekuomet nepamirški,
kad ir būtum už didžiausios tolybės...

PARDUODAME automobiliams

SKYDELIUS su
grandinėle raktams

(chaveiro com emblema
Vytis e bandeira)

LIPINELIUS

– Adesivos

ŠV. KAZIMIERO
PARAPIJOJ

KA ir KAIP

APIE MUS RAŠO

O ESTADO DE S. PAULO

DOMINGO — 19 DE AGOSTO DE 1979

O ESTADO DE S. PAULO

SÁBADO — 25 DE AGOSTO DE 1979

Os bálticos querem desligar-se da URSS

MOSCOU — Um grupo de 45 cidadãos proeminentes dos países bálticos publicou, ontem, um documento pedindo o direito de autodeterminação para as repúblicas soviéticas da Letônia, Lituânia e Estônia, anexadas em 1940 pela Rússia, por determinação de um "pacto secreto" de divisão de zonas de influência no mundo, assinado pelo então chanceler soviético, Vyacheslav Molotov, e pelo ministro do Exterior da Alemanha nazista, Joachim von Ribbentrop.

O documento, que traz anexa uma lista de adesões na qual constam nomes como o do físico dissidente Andrei Sakharov e outros defensores dos direitos humanos na União Soviética, é dirigido aos governos das Alemanhas Ocidental e Oriental, ao da própria União Soviética e às Nações Unidas, e sua publicação coincide com o 40º aniversário da assinatura do Pacto de Não-Agressão entre a Alemanha nazista e a Rússia soviética, do qual fazia parte o "protocolo secreto" determinando a divisão das "áreas de influência".

"O pacto Molotov-Ribbentrop foi uma conspiração entre os dois grandes tiranos da história, Hitler e Stalin, contra a paz mundial e contra a própria humanidade. Por isso, exortamos os governos da Alemanha Orien-

tal, da Alemanha Ocidental e da União Soviética a declarar nulo este acordo, como fizeram com o acordo de Munique, de 1938, assinado entre Hitler e o chanceler britânico, Neville Chamberlain. Até hoje, 40 anos depois de sua assinatura, não se conhecem os termos exatos do 'protocolo secreto' Molotov-Ribbentrop. Por isso, pedimos também uma ação das Nações Unidas, que também é responsável por esta região, como sucessora da Liga das Nações, da qual eram membros a Letônia, a Lituânia e a Estônia. Desejamos que a próxima Assembléia Geral da ONU examine este assunto, porque os povos destes três países estão privados do direito e da possibilidade de determinar seu próprio destino."

Até o momento, a Holanda foi o único país ocidental que reconheceu a incorporação dos três países do Báltico à União Soviética. Esta, por sua vez, alega que o pacto assinado entre Stalin e Hitler foi "uma medida defensiva que se tornou necessária, porque os países ocidentais se negaram a formar uma aliança anti-nazista com a URSS". Ontem mesmo, em um comentário assinado, a agência oficial de notícias soviética, Tass, afirmava que "a decisão da URSS de assinar tal tratado foi uma decisão forçada mas que era a única correta a ser tomada nas condições então existentes".

Atleta russo pede asilo na Alemanha Ocidental

DUISBURG, Alemanha Ocidental — Um membro da equipe soviética que participa do campeonato mundial de canoagem desertou e pediu asilo político na Alemanha Ocidental, informaram ontem os organizadores da competição. O presidente da Federação Alemã de Canoagem, Peter Maassen, afir-

mou que, após o pedido de asilo, o soviético ficou "sob proteção policial" nos arredores da cidade de Duisburg, sede do décimo quinto campeonato mundial de canoagem. A polícia confirmou apenas que "um cidadão soviético pediu asilo político", mas recusou-se a identificá-lo. Entretanto, fontes esportivas indicaram que o desertor é Vladas Schesstunas, campeão olímpico de 1972.

PRANEŠIMAS

"Mūsų Lietuvos" administracija nuoširdžiai dėkoja gerb. kapitonui J. Čiuvinskui už išleidimą šio specialaus numerio ant pagerinto popierio, kuris artimoje ateiityje bus nuolat ir toliau naudojamas.

Sukaktuvinių kap. J. Čiuvinsko prašomi pranešame, kad jis savo rezidencijoje priims norinčius 80 metų sukakties proga jį pasveikinti, šeštadienį, rugsėjo (septembro) 1 dieną nuo 14 iki 18 valandos.

MŪSŲ ŽINIOS

III-čiosios IMIGRANTŲ OLIMPIADOS KULTŪRINEI PARODAI UŽSIBAIGUS

Pirmoje eilėje noriu padėkoti p. Jonui Tatarūnui, Br. Lietuvių Bendruomenės Valdybos Pirmininkui, apsiėmusiam sukurti pagelbinį Komitetą ir apmokėti susidariusias išlaidas parodai įrengti. Darbas nei kieno nebuvo apmokamas, tikslai įvairios kitos išlaidos. Šioj parodoj išlaidų susidarė mažiau, nes dauguma spausdintos propagandinės medžiagos buvo užsilikę nuo pernai metų. Dalis išlaidų buvo padengta iš nuosimčių, kurie buvo gauti parduodant įvairius suvenyrus parodoje, o kitą dalį padengė Br. L. Bendruomenė. Ta pačia proga dėkoju ir Parodos Komitetui, ponioms Ivonei ir Gražinai Remenčienėms, p-lei Angelai Joteikaitei ir ponams Bacevičiams, kurie daug pagelbėjo Parodos įrengime, dežuravime ir kit.

Toliau dėkoju visiems paskolinusiems savo eksponatus: Kun. Klebonui J. Šeškevičiui, Klebonui Kun. Pr. Gavėnui, Dr. A. Sliesoraičiui, Inžinieriui K. Audeniui, Marijai Remenčienei, Gražinai Remenčienei, Ivonei Remenčienei, Stasei Steponaitienei, Irenei Pundzevičienei, A. Valavičienei, Marijai Čiuvinskienei, Petriui Šimoniui, Mildai Fahmy, Verai Tatarūnienei ir kit.

Labai dėkoju visiems menininkams, dalyvavusiems Parodoje su savo išpūdingai nutaptais paveikslais, daugumoj lietuviškais motyvais. Kiekvieną dieną jais gėrėjosi daugelis lankytojų, nes jiems priminė Tėvynę Lietuvą.

Speciali padėka tenka Inžinieriui ir menininkui ponui K. Audeniui, gyv. Rio de Janeiro, kuris jau antri metai dalyvauja savo tapybos paveikslais. Vieni iš jų stipriai patriotiniai, kiti pasiekia net širdies gelmes, nes vaizduoja mūsų gražiosios Tėvynės įvairius gamtos vaizdus, bei istorinius paminklus. Ponas Inžinierius K. Audenis yra nepaprastai puikus lietuvis, patriotas ir geros širdies, nes jis nesigailėdamas nei lėšų, nei savo silpnos sveikatos, neseniai pernešęs įvairias sunkias operacijas, pats atvežė iš Rio de Janeiro jo tapytus paveikslus ir visus juos išdovanojo savo draugams, pažįstamiems ir organizacijoms. Pernai metais jis atvežė į Parodą septynis paveikslus ir beveik visus, išskiriant savo sesutės paveikslą, išdovanojo visus, o šiais metais vėlei atvežė keturis paveikslus ir taip pat visus išdovanojo. Todėl aš labai ir labai dėkoju ponui Inž. K. Audeniui už tokią gerą širdį ir už tokias brangias dovanas mums padovanotas!

Atžymėtina, kad pernai teko kankinės Nijolės Sadūnaitės, o šiais metais Kantalos susideginimo paveikslai Šv. Kazimiero parapijai, kurie išstatomi parapijos salėje arba iškabinami Parodoje, su tam tinkamu aprašymu, nes jie vaizduoja mūsų kankinius pavergtoje Tėvynėje.

Toliau dėkoju poniam M. Remenčienei ir visai p.p. Remenčių šeimai, visokiais būdais kasmet prisidedančiai prie Parodos pasisekimo. Ponia M. Remenčienė, kaip ir visuomet, užima beveik pusę parodos su savo gražiais rankų darbo audiniais, kurie puikiai atvaizduoja mūsų Tėvynės meną, ir yra mūsų kultūros pasididžiavimas. Visi lankytojai jais gėrėjosi ir visi kuo gražiausiai atsiliepė neišskyrus nei spaudos. Šiais metais dideliu straipsniu, kuris buvo atspausdintas "O Estado de São Paulo" dienraštyje ir perspausdintas "Mūsų Lietuvoje" brazilai puikiai atsiliepė apie visą III-čiosios Olimpiados Kultūrinę Parodą, bet ypatingai pabrėžė gražiai pasirodžiusias Pabaltijo Tautas: Lietuvą, Latviją ir Estiją. Šios trys tautos priklauso Pabaltijo Tautų Komitetui, kuris jau devyni metai, kaip ruošia ir kartu dalyvauja kultūrinėse parodose. Komiteto pirmininkas ir šiais metais yra Kapit. J. Čiuvinskas. Šįmet Parodoje dalyvavo 34 tautos. Didžiausio Brazilijos dienraščio "O Estado de São Paulo" atžymėjimas, pagiriant Pabaltijo Valstybių Tautų pasirodymą šioje parodoje, yra didelis moralinis atlyginimas parodos rengėjams ir eksponatų savininkams.

Prieš Parodos atidarymą, per "Mūsų Lietuvą" kolonija buvo gerai informuota apie parodos programą laike 10-ties dienų, bet deja, nors mūsų kolonija skaitoma viena iš didžiausių São Paulyje, į parodą malonėjo atsilankyti maždaug apie 30-40 žmonių, neskaitant šokių sambūrių "RŪTELĖS" ir "NEMUNO". Daugelis pasakys, kad parodoje, kuri jau ruošiamą devinti metai iš eilės, mažai neujenybių bepamatyti. Iš dalies gal ir teisybė, bet žiūrint iš kito taško, reikėtų visiems pagalvoti, jog yra reikalingas solidarumas, jog parodos ruošėjai visa tai daro Tėvynės vardui išgarsinti, mūsų vargais ir rūpesčiais pasidalinti, tai argi nėra verti moralinio paskatinimo? Savo atsilankymu parodome mūsų solidarumą ir tik tokio užmokesnio tepageidauja rengėjai, o darbo ir nuovargio bei triūso netrūksta per visą 10 dienų. To nesusilaukus, belieka tik braziliškas paguodos žodis: "DEUS LHE PAGUE"! Visvien tikslas yra atsiektas ir Tėvynės vardas išgarsintas.

Mano nuoširdi padėka ir abiem šokių sambūriams "Rūtelei" ir "Nemunui", kurie taip puikiai pasirodė, su entuziastiškais tūkstantinės publikos atsiliepimais. Lietuvių šokėjų pasirodymai yra laukiami su nekantrumu, nežiūrint, kad Parodoje pasirodo ir kitų tautų įvairūs ansambliai, nekurie, taip pat, labai puikiai atlikę savo užduotį.

Taip pat dėkoju visiems prisidėjusiems savo susisiekiimo priemonėmis, atliekant įvairius atvežimus ir parvežimus, tiek žmonių, tiek eksponatų. Šiame darbe dalyvavo p.p. P. Šimonis, Dr. A. Sliesoraitis, J. Silickas ir ponia, J. Tatarūnas, A. Joteikaitė, Kunigai Saleziečiai ir kit.

Mano padėka ir panelėms Doris Kunickas ir Elianei Korsakovas, gražiai pasirodžiusioms, gražuolių konkurse ir atstovavusioms Lietuviškos moters grožį ir tautinių rūbų charakteringumą.

Tad dar kartą visiems žemaitiškas "dėkui"!

Kapit. J. Čiuvinskas

MŪSŲ ŽINIOS

JUBILIEJAUS IŠKILMĖS

NITEROI

Rugpjūčio 22 dieną jau 5 val. ryto Niteroi, Barreto rajone, po klebonijos langais jūreivių orkestras ėmė groti žadinimo maršą. Paskui orkestras perėjo centrinės Barreto gatvės, vis pakartodamas maršą - žadindamas piliečius šventei. Juk tai kunigo MECISLOVO VALIUKEVIČIAUS sidabrinio kunigystės jubiliejaus minėjimas.

7 val. ryto, Niteroi valsčiaus valdybos rūpesčiu, gatvėj prieš bažnyčią buvo atidaryta "žaidimų aikštė" vaikams. Čia tuoj prasidėjo sporto rungtynės. Laimėtojams skirta jubiliejinė PADRE MENCESLAU taurė.

Vakare pagrindinės iškilmės. Jubiliejaus Mišioms atvyko pats Niteroi arkivyskupas, Dom José Gonçalves da Costa, ir apie 40 kunigų ne tik iš Niteroi, o ir iš Rio.

Lietuviams atstovavo iš S. Paulo ses. Bernarda, ses. Kristina, p. Angelina Tatarūniene ir kun. Pr. Gavėnas, o iš Rio - visas būrys aktyviųjų veikejų.

Kun. Algirdas Ramašauskas tvarkė visas apeigas.

São Pedro da Aldeia choras išpildė pe. Zezinho Mišias MARA-NATHA, grojant elektroniniam vargonam, trimitui, elektrinei gitarai.

Per atnašavimą išsirikiavo begalinė eiseną su įvairiausiomis dovanom - ampulėmis, kielikais, liturginiais reikmenimis...

Po komunikacijos vyko trumpi sveikinimai: katalikų pasauliečių vardu sveikino dr. Euripides Cardoso de Menezes; kun. Pr. Gavėnas perskaitė msgr. J. Bačkio iš Vatikano sveikinimą lietuviškai; paskui dar Nuncijaus laiškas ir Popiežiaus telegrama.

Visas apeigas filmavo valsčiaus valdybos pakviestas cinegrafistas (ir filmas bus įteiktas jubiliatui, kaip valdžios dovana).

Per vakarienę, kuri buvo "Clube Humaita" saleje, vyko laisva programa, kurią taip pat tvarkė kun. A. Ramašauskas. Buvo pabrėžta, kad valsčiaus valdyba savo posėdžiuose oficialiai paminejo ir įrašė į savo aktus šį kun. Mecislovo jubiliejų.

Lietuviai, nors ir nedidelis būrelis, viešai pasveikino jubiliatą (sveikinimo žodį tarė dr. Ant. Gaulia) ir sudainavo kelias lietuviškas dainas.

Kun. M. Valiukevičius turi svarbių planų, kuriuos pristatys pačiam Popiežiui savo programotojų kelionei į Romą spalio mėnesį.

LINKĖJIMAI IŠ LIETUVOS IV PLJ KONGRESUI

PASAULINIS LIETUVIŲ JAUNIMO IV KONGRESAS vyks Anglijoje liepos mėnesį, o baigsis Vokietijoje mėnesio pabaigoje. Į kongresą suplauks lietuvių jaunimas iš visų pasaulio kontinentų. Tikimės, KAD KONGRESAS PRAEIS TURININGAI, KAD SVETUR ESAS JAUNIMAS ATSLIEPS Į PAVERGTOS TĖVYNĖS GYVYBINIUS REIKALUS. LINKIME KONGRESO DALYVIAMS GERIAUSIOS KLOTIES.

(Alma Mater, Nr. 3)

ISPŪDINGAS "TUNIKŲ" ITEIKIMO AKTAS

Šio m. 19 d. 16 val. Šv. Jono Bosco naujoji bažnyčioj, visai prie "Instituto Teológico Salesiano", Lapa, S. Paulo, vyko sugestingos apeigos 18-kos naujų klierikų investacijos, į „tunikas“ įvilkimas.

Kaip žinome vietoje „sutono“ šiandien ritualinėse bažnyčios apeigose vartojamos romėniškos „tunikos“.

Erdvi, rotundos formos šventovė buvo sausakimšai - sėdinčiais ir stovinčiais - užpildyta.

Daugumoj buvo įvairių įstaigų ir organizacijų jaunučiai atstovai ir 18 jaunučių novicijų saleziečių - namiškiai, giminės, bičiuliai.

Šv. Kazimiero asmeninę parapiją atstovavo taip pat jaunučiai - Pranas ir Linas Jakučiai, ir su jais - kun. Petras Urbaitis.

O kaip būtų buvę maloniau Lietuvą ir lietuvius atstovauti - jei tų „pašauktųjų“ tarpe būtų buvęs bent vienas lietuviškos kilmės jaunuolis.

Bet ir čia - "VILTIS MIRŠTA PASKUTINĖ".

Lietuviškai kalbanti

Vyrų moterų - vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING

médica

HOMENS - SENHORAS

CRINANÇAS

nuo 8 iki 12 val.

Av. Eulina, 99 - V Sta.
Maria (skersgatvis ties nr
2214, Av. Deputado Emílio
Carlos - B do Limão)

nuo 14 iki 18 val.

Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista Bairro do
Limão)

Tel 265.7590

Sveikiname

Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanorį,
ilgametį Brazilijos Liet. Bendr. tarybos ir valdybos narį,
savo Tėvynei ir tautiečių labai daug nusipelnusį visuomenininką,
kpt. **JUOŽA ČIUVINSKĄ**
jo 80-to gimtadienio proga.

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė

30-OS DIENOS

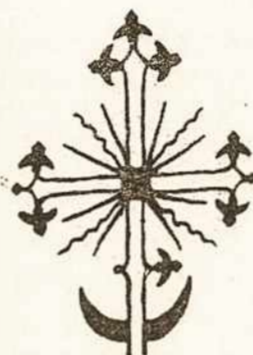
M I Š I O S

Kviečiame draugus bei pažįstamus dalyvauti 30-os dienos Mišiose už

**a. a. MAGDALENĄ PAŠKAUSKAITĘ
BARTKEVIČIENĘ**

rugsėjo 1 d. šeštadienį 19 val. Šv. Kazimiero parapijos koplyčioj.

ŠEIMA

J. BUTRIMAVIČIUS ADVOCACIA

CIVIL - Inventário, Despejo, etc.

COMERCIAL - Falência, Concordata

Execução, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA - Imposto de Renda, ICM, IPI

KALBAMA LIETUVIŠKAI

ESCRITÓRIOS:

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 - Liberdade

- Fone: 279-5937

Horário: Das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - Vila Zelina

Horário: Das 19:00 às 21:00

DR. ALEKSAS KALINAUSKAS

DR. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divórcio, Processo Crime, Processo Trabalhista, etc.

Rua XV de Novembro, 244 - 4º and. conj. 9

Tel. 37-8958

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Bányis Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

TAUTOS DIENOS MINĖJIMAS LITUANIKOJE

Rugsėjo 9 dieną Litanikoje bus minima Tautos Diena. Kartu bus švenčiama Marijos Gimimo šventė (Šilinės). Bus pamaldos, minėjimas su menine programa. Specialus buvusių ir esamų chorų ir choristų pagerbimas. Vaisės, žaidimai ir t.t. Važiuoti galima savo susisiekimo priemonėmis. Jei susidarys reikiamas skaičius norinčių važiuoti autobusais, eis specialūs autobusai. Norintys važiuoti autobusais užsirašo iš anksto abiejose klebonijose. Maistą galima vežtis savo, arba valgyti „churrasco“, ar pietauti svečių name.

Norintieji valgyti „churrasco“ ar pietauti, prašomi iš anksto užsirašyti arba pranešti telefonu 215-31-35 ar 63-5975.

Jei kas norėtų Litanikoje praleisti visą ilgą savaitgalį, ar vykti į šventę iš vakaro, prašom susitarti dėl nakvynių.

Nelaukim, kad kas atneštų pakvietimą į namus. Tai padaryti labai sunku. Pagal lietuvišką patarlę „Bėgančiam vienas kelias, jieškančiam – šimtas“. Kas nutaria važiuoti, su labai mažomis pastangomis gali įsigyti savo pakvietimą, ar rezervuoti sau vietą. Rengėjams labai sunku žinoti kas norėtų važiuoti, kas ne. Iki sujieško norintį, išieško daug jėgų ir laiko, galima būtų panaudoti kam nors naudingesniams.

Nelaukime paskutinės dienos.

“Volungės” Choras ir Ateitininkai, pasinaudodami ilguoju Rugsėjo 7 dienos savaitgaliu, praleis tris dienas LITUANIKOJE.

LAIŠKAS POPIEŽIUI

Australijos Lietuvių Katalikų Federacija laišku padėkojo Popiežiui Jonui-Pauliui II už encikliką „Redemptor Hominis“. Taip pat prašė Vilniaus vyskupiją prijungti prie Lietuvos Katalikų bažnytinės provincijos ir paskirti Lietuvai kardinolą bei paskelbti maldos dieną už Lietuvos Bažnyčią.

KENČIANČIOS BAŽNYČIOS DIENA

ACN, t.y. Organizacija pagelbėti vargstančiai Bažnyčiai, (Aid to Church in Need) rugsėjo 23 d. ruošia ypatingą kenčiančios Bažnyčios paminėjimą. Bromptono Oratorijoje visą rytą bus sakomi specialūs pamokslai, o šv. Juozapo salėje bus rodomi įvairūs filmai. Tarp jų matysime filmą, slapta padarytą Latvijos koncentracijos stovykloje. Įvairios pavergtos tautos išstatys savo parodėles.

3 val. p.p. Westminsterio katedros konferencijų centre bus pasakyta kalba apie Bažnyčios persekiojimą šiais laikais. Po to pavergtųjų tautų ir britų maldininkai trumpoje, vadinamoje kryžių procesijoje, žygiuos į katedrą šv. Mišioms ir pasiaukojimui Marijos Nekalčiausiai Širdžiai.

PAIEŠKOJIMAS

Sanpaulietis IGNAS VIJŪNAS paieško brolio VLADO ir jo dukters ONOS gyvenusių Buenos Aires – Argentinoje.

Rašyti MŪSŲ LIETUVAI (Caixa Postal 4421 – 01000 S. Paulo, SP.) arba:

IGNAS VIJŪNAS
Rua São José do Barreiro, 362
03179 SÃO PAULO, SP.

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAS

Ats. kap. JUOZAS ČIUVINSKAS
savo 80-to gimtadienio proga.

Jam gili padėka ir geriausi linkėjimai.

ML administracija

RUGSĖJO (Setembro) 2 DIENA

ŠILINĖS ATLAIDAI

ir

TAUTOS DIENA

Šv. Kazimiero parapijos patalpose

PROGRAMOJE:

- 16 val.; trumpa procesija
- Mišios už Marijos mylimą Lietuvą (su giesmių palyda)
- religiniai tautinis minėjimas
- vaisės (bufetas) – pasišmonėjimas

Tai visų lietuvių

MALDOS ir SOLIDARUMO DIENA

NB – Mišių Casa Verde tą dieną nebus – jos perkeltos į antrą sekmadienį, rugsėjo 9 d., 16,15 val.

«Mūsų Lietuvos» RUOŠIAMAS

SPAUDOS VAKARAS.

Bus įvairi PROGRAMA

PELNAS skiriamas
laikraščio popieriaus pagerinimui.

Veiks BUFETAS.
Pakvietimai parduodami abiejose
klebonijose ir per platintojus.

įvyks š.m.
rugsėjo 15.
šeštadienį,

ŠV. KAZIMIERO
PARAPIJOS
SALĖJ

Pradžia 8 V.V.

SEMANARIO NOSSA LITUANIA

MŪSŲ LIETUVAI

Endereço: Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.
Impressão: Rua Justindiba, 28
Pq. da Mooca
03124 São Paulo, SP.

Diretor responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial

Administrador: STANISLAO ŠILEIKA

Metinė Prenumerata: 210 kr. – GARBĖS PRENUMERATA 1.000 kr.

Prenumerata oro paštu į JAV: 25 dol.

Prenumerata paprastu paštu į JAV: 20 dol.

Prenumerata oro paštu Europai: 30 dol.

Prenumerata oro paštu Pietų Amerikai: 17 dol.

Prenumerata paprastu paštu užsieni: 18 dol.

Atskiro numerio GARBĖS LAIDA: 1.000 kr.

Atskiro numerio kaina: 5,00 kr.

Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai (anúncios), nuo 100 kr. skelbiama pagal dydį ir dažnumą.

Cekius, pašto perlaidas ar administracinius laiškus rašyti "Stanislo Šileika" vardu.

Stripsnius ir korespondencija Redakcija taisy bei tvarko savo nuožūra. Nepanaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti stripsniai nebūtina išreikšia Redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimą kaina ir turinį Redakcija neatsako.

Laikraštis spausdinamas pirmadienį.

Vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiai Redakcijai pateikti nevelius kaip iki sekmadienio vakaro.

Maria Gimbutas

ANTIGO SIMBOLISMO NA ARTE FOLCLÓRICA LITUANA

Tradução de R. Steponaitytė

Na Suécia, particularmente na Ilha de Gotland, encontra-se uma grande quantidade de monumentos, que consistem de cruzes de pedra encerradas num anel, e às vezes contendo símbolos entalhados de cruz, círculo, roseta ou estrela. Muitos deles datam dos primeiros séculos da era Cristã. Cruzes de madeira análogas, de séculos mais recentes, com um anel em volta dos braços da cruz, foram encontrados na Ilha de Gotland.

Na Alemanha, como na Escandinávia, foram encontrados baixos e massivos monumentos de pedra, em forma de cruzes encerradas em círculo.

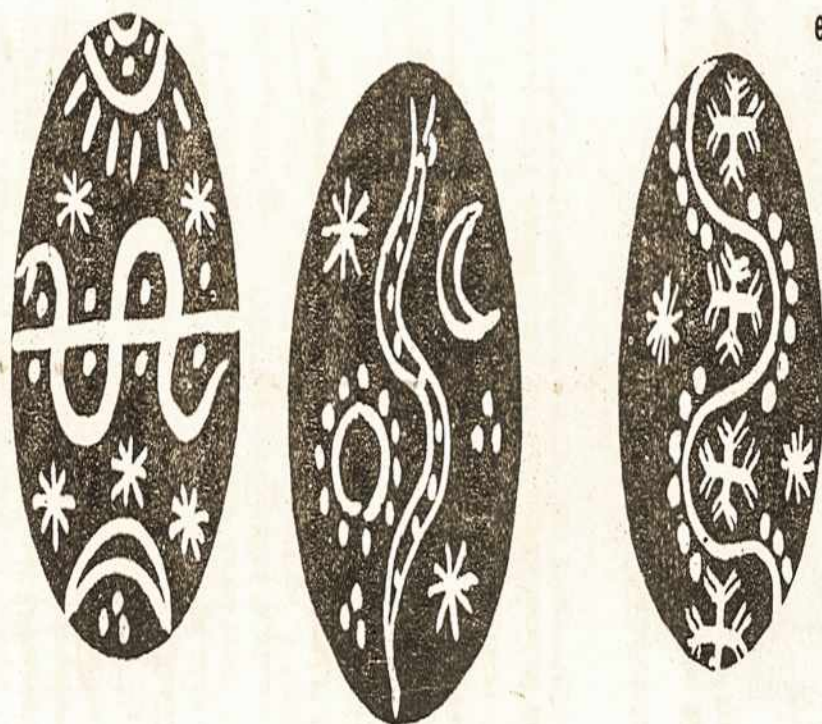
São de vários períodos históricos e pré-históricos mas, infelizmente, em muitos casos é impossível estabelecer a data precisa. Rodas, rosetas e pássaros são os símbolos mais frequentemente encontrados nos monumentos de pedra da Alemanha.

Monumentos paralelos dos tempos pré-históricos e do começo dos históricos, do oeste e do norte da Europa, indicam que as formas mais características são cruzes de pedra com grinalda circular em volta, ou seixos ornamentados com entalhes de anel, roda, círculos concêntricos, espiral ou roseta. Monumentos de tipo idêntico marcam túmulos ou se encontram nas encruzilhadas e nos campos para assinalar uma morte accidental. Seu simbolismo é similar ao dos monumentos lituanos, apesar da distância de muitos séculos que os separam.

Pingentes de bronze, prata e ouro na forma do crescente são conhecidos na Idade de Bronze e especialmente na Idade de Ferro na Europa, da França no extremo oeste até os montes Urais do leste.

(continua)

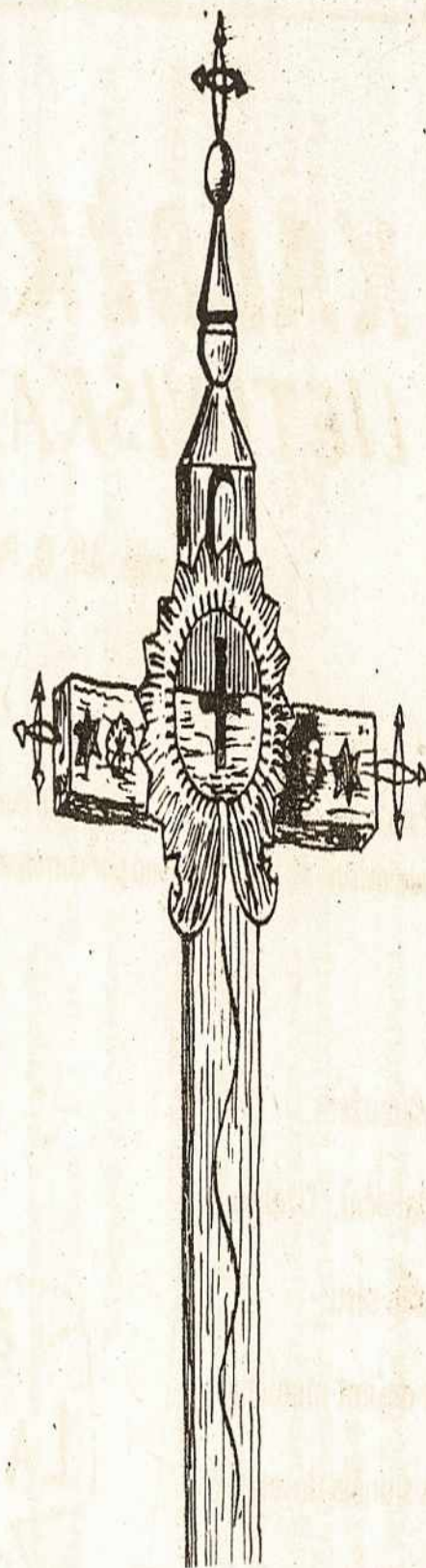
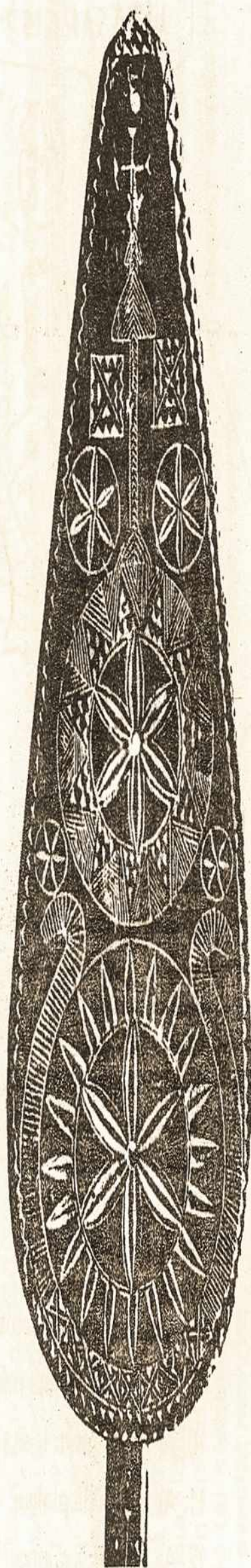
Ovos de Páscoa lituanos decorados com motivos de cobra, e símbolos do sol e da lua.

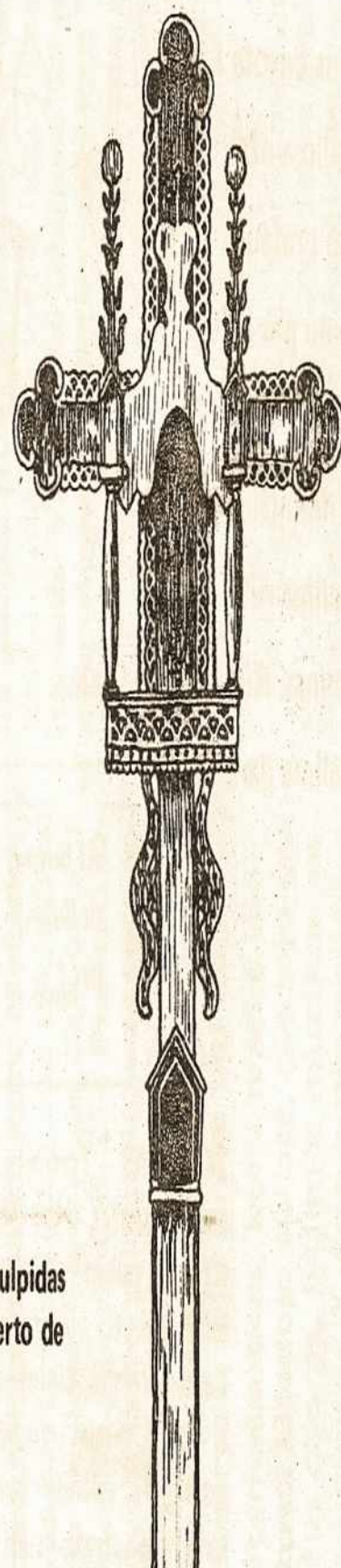
As mesmas formas simbólicas são encontradas na arquitetura de túmulos do período pré-histórico, em toda a região do Báltico. Na Lituânia, eles foram identificados como o período de 1200 A.C. a século 6 A.D. Estas formas são círculos, rodas, ou anéis concêntricos de vários tamanhos, expressos em grinaldas de pedras ou terraços. Muitos exemplos desta arquitetura de terraços, que datam da Era de Bronze, são conhecidos na área do sudeste do Báltico. Eles lembram ao estudioso um círculo concêntrico – ampliações da roda por uma série de gradações – que está em conformidade com o método de reiteração tão frequente na arte folclórica e folclore em geral. Os túmulos-elevações foram construídos por uma série de terraços ordenados, semelhantes aos de um telhado ou de uma pirâmide.

Por toda a Europa têm se encontrado lápides tumulares da era pré-histórica e dos primórdios da idade histórica, cujo simbolismo tem as mesmas características. Nos entalhes de pedra da Escandinávia têm se encontrado uma quantidade de rodas, anéis concêntricos e rodas encimando altas estelas

Na Europa do sul, do tempo do nomadismo – veja os monumentos dos visgodos do século 4 a 7 A.D. na Espanha e Sul da França – até os primórdios do tempo histórico nas Ilhas Britânicas e na Escandinávia, encontramos por toda parte réplicas da roda, anéis concêntricos, cruz dentro de um círculo, roseta ou plantas, e motivos de pássaros e animais. Nos monumentos do século 5 a 1 A.D. dos escoceses e irlandeses, relacionados por seus símbolos com as cruzes da Lituânia, encontramos figuras de animais masculinos, cobras, peixes, lanças estilizadas dentro de dois círculos concêntricos ligados, um anel, sol, e cruzes.

Cruz de madeira com uma cobra pintada no meio do pau. Sudeste da Lituânia.

Cobras associadas com símbolos solares esculpidos na roca do leste da Lituânia.

Cruz de madeira com cobras esculpidas nas laterais da coluna. Lituânia oriental, perto de Utena.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

Paruošė: Alf. D. Petraitis

Para nossos leitores mais uma página do curso audiovisual do idioma lituano por correspondência

Prašau užėiti.

Labai ačiū. Užėisiu.

Prašau sėsti.

Tik dešimt minučių.

Kas siūnčia dovanas?

Jūsų tetą.

Mano tetą? Kurį?

Jūsų tetą iš Lietuvos.

Ar Jūs būvotė Lietuvoj?

Ar galima užėiti?

Labai prašau.

Aš einu pas dėdę.

Aš einu pas tetą.

Įėiti draudžiama.

Ar galima rūkyti?

Negalima. Rūkyti draudžiama.

Ar galima paragauti?

ŠTAI
LAIŠKAS

Atsakyti į klausimus.

1. Ar tau patinka šitą dovaną?
2. Kas tau labiausiai patinka?
3. Kas buvo Lietuvojė?
4. Kas gyvena Lietuvojė?
5. Ką siūnčia tetą iš Lietuvos?
6. Kur ėina Irutė?
7. Kur tu eini?
8. Ar gali paskaityti tetos laišką?
9. Ar suprantį ką tetą rašo?
10. Ar gali parašyti laišką dėdei?
11. Ar tau reikia pinigų?
12. Ar tau reikia duonos?

Aš buvau – <i>Ėu fui</i>	Mes būvome – <i>Nós fomos</i>
tu buvai – <i>tu foste</i>	jūs būvotė – <i>vós fostes</i>
jis buvo – <i>ele foi</i>	jie buvo – <i>eles foram</i>
ji – <i>ela</i>	jos – <i>elas</i>

ŽODYNAS – Trečioji - *terceira*, užėiti - *entrar*, užėisiu - *entrarei*, siūnčia - *envia*, dovanas - *presentes*, tetą - *tia*, kuris, kuri - *qual é*, būvotė - *estivestes*, einu, eini, ėina - *vou, vais, vai*, vaikus - *as crianças*, stovykla - *acampamento*, ėėiti - *entrar*, draudžiama - *proibido*, rūkyti - *fumar*, paragauti - *provar*, gražus, graži - *bonito, bonita*, mūsų - *nosso*, Laikas - *tempo*, žinios - *noticias*, knyga - *livro*, vynas, vynu - *o vinho, do vinho*, šūkauti - *gritar*, garsiai - *em voz alta*, tyliai - *em voz baixa*, laukiu, lauki, laukia, *espero, esperas*, valanda - *hora*, turime - *temos*, visi - *todos*, aikštė - *campo*, dabar - *agora*, kaip, taip - *como, assim*, šiandien - *hoje*, šiuo metu - *neste momento* kas, tas - *quem, aquele* pasimetė - *perdeu-se*, policininkas - *guarda* klausia - *pergunta*